

KONAČNI PRIJEDLOG

ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O JAVNOM BILJEŽNIŠTVU

Glava prva
OSNOVNE ODREDBE

Sadržaj zakona

Članak 1.

U Zakonu o javnom bilježništvu (Narodne novine broj 78/93, 162/98 – čl. 371. Obiteljskog zakona) iza članka 1. dodaje se novi članak koji glasi:

"Članak 1.a

"Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom Zakonu imaju ovo značenje:

1. s t r a n k a je svaka osoba koja od javnog bilježnika zahtijeva:

- sastavljanje javnobilježničke isprave o pravnim poslovima i izjavama u kojima ona sudjeluje,

- sastavljanje zapisnika o pravnim radnjama koje obavi ili kojima je bio nazočan javni bilježnik,

- izdavanje potvrde o činjenicama koje posvjedočuje javni bilježnik,

- poduzimanje bilo koje radnje iz nadležnosti javnog bilježnika utvrđene ovim ili drugim zakonom.

2. s u d i o n i k je stranka iz točke 1. ovog članka i svaka druga osoba koja kod javnog bilježnika sudjeluje pri poduzimanju bilo koje radnje iz nadležnosti javnog bilježnika (zastupnici i punomoćnici stranaka, svjedoci istovjetnosti, svjedoci akta, tumači, osobe povjerenja, vještaci i dr.)."

Članak 2.

Mijenja se naslov iznad članka 3. i glasi:

"Vrste javnobilježničkih isprava, javnost i ovršnost javnobilježničkih isprava."

Članak 3.

U članku 6. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Javni bilježnik ima svoj službeni pečat i žig kojima ovjerava isprave koje sastavlja ili pregleda u povodu radnji koje poduzima u obavljanju svoje službe.

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

"(2) Javni bilježnik može imati štambilje koji će koristiti radi jednostavnijeg pisanja teksta same ovjere."

Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 3. i 4.

U dosadašnjem stavku 3. koji postaje stavak 4. riječ: "štambilju" zamjenjuje se riječju: "žig".

Članak 4.

U članku 9. dodaje se stavak 2. koji glasi:

"(2) Komora se brine o čuvanju ugleda i časti javnih bilježnika te štiti njihova prava i interese, a odlučuje i o njihovim pravima i obvezama, te o odgovornostima sukladno odredbama Zakona ."

Članak 5.

U članku 13. stavku 1. točka 9. mijenja se i glasi:

«9. koja je dala izjavu da će, ako bude imenovana za javnog bilježnika osigurati opremu i prostorije koje su prema kriterijima što ih je utvrdilo Ministarstvo, potrebni i primjereni za obavljanje javnobilježničke službe».

U stavku 2. podstavak 2. riječi «zbog krivičnog djela» zamjenjuju se riječima «zbog kaznenog djela», a riječi «zbog inače nečasnog krivičnog djela» zamjenjuju se riječima «zbog inače nečasnog kaznenog djela».

Članak 6.

U članku 14. stavak 8. iza riječi «Za» dodaju se riječi «javne bilježnike,», a iza riječi «prisjednike» stavlja se zarez («,») i briše riječ «i» i dodaju se riječi «savjetnike i».
Stavak 10. briše se.

Članak 7.

U članku 16. stavku 2. riječi «dvadeset tisuća stanovnika» zamjenjuju se riječima «petnaest tisuća stanovnika».

U članku 16. iza stavka 2. dodaju se stavci 3. i 4. koji glase:

«3) Za područje općinskog suda u čijem je sjedištu i sjedište trgovačkog suda, uz kriterije iz stavka 2. ovog članka, utvrđuje se još jedno javnobilježničko mjesto.

4) Za područje općinskog suda na svakih 200 registriranih pravnih osoba (trgovačkih društava, banaka ili njihovih filijala, osiguravajućih društava ili njihovih filijala, udruga, zaklada ili drugih pravnih osoba) ili obrtničkih radnji koje obavljaju registriranu djelatnost i ostvaruju financijsko poslovanje preko žiro računa utvrđuje se još jedno javnobilježničko mjesto».

U dosadašnjem stavku 3., koji postaje stavak 5., iza riječi «i pravnog prometa» stavlja se zarez i dodaju riječi «i povjereni poslovi (ostavine) i ovrhe na temelju vjerodostojne isprave».

Članak 8.

Mijenja se naslov iznad članka 18. i glasi:
«Pečat i potpis».

Članak 9.

Članak 18. mijenja se i glasi:

"(1) Poslije polaganja prisege javni bilježnik je dužan bez odlaganja pribaviti pečate i žig.

(2) Pečati i žig javnog bilježnika sadržavaju: naziv "Republika Hrvatska, grb Republike Hrvatske, naziv "javni bilježnik", osobno ime javnog bilježnika, i naziv sjedišta javnog bilježnika.

(3) Otiske pečata i žiga te potpisa javnog bilježnika odobrava i ovjerava predsjednik zakonom određenog suda na čijem području javni bilježnik ima svoje sjedište. Ovjereni otisci pečata i žiga te potpis položiti će se kod zakonom određenog suda na području kojega javni bilježnik ima svoje sjedište. Jedan primjerak ovjerene isprave o otiscima pečata i žiga te o pohrani potpisa, zakonom određeni sud, dostavit će radi pohrane Komori.

(4) Javni bilježnik ima najmanje jedan službeni pečat i žig. Javni bilježnik određuje potreban broj pečata i žigova s grbom Republike Hrvatske koje će u svom radu koristiti. Pečate i žigove javni bilježnik može upotrebljavati samo za radnje koje je obavio u granicama svojih službenih ovlaštenja.

(5) Javni bilježnik je dužan svoje pečate i žigove čuvati s posebnom pažnjom, a ako ih izgubi ili mu nestanu na drugi način, dužan je o tome odmah obavjestiti zakonom određeni sud na području kojem je njegovo sjedište i Komoru, i to brzojavno ili dalekopisačem te neposrednom predajom podneska ili preporučenim pismom.

(6) O gubitku pečata i žiga sud će bez odgode objaviti oglas u "Narodnim novinama". Taj će sud poništiti i naknadno pronađeni pečat ili žig.

(7) Odobrenje i ovjera otiska novog pečata ili žiga provode se po postupku predviđenom u stavku 3. ovog članka, a novi pečat ili žig mora se od izgubljenog razlikovati umetanjem sljedećeg slobodnog rednog broja nakon broja pečata ili žiga istog promjera za koji mu je izdano odobrenje. Isti će se postupak provesti i za izmjenu pečata i žiga zbog oštećenja.

(8) Postupak iz stavka 7. ovog članka je hitan." .

Članak 10.

U članku 19. stavku 1. točki 4. riječ «krivično» zamjenjuje se sa riječi «kazнено», a riječi «zbog drugog nečasnog krivičnog djela» zamjenjuju se riječima «zbog teškog i osobito nečasnog kaznenog djela».

Članak 11.

U članku 20. u stavku 1. i stavku 2. riječ «rok» zamjenjuje se riječju «dan».

Članak 12.

U članku 21. stavak 3. broj "5." briše se.

Članak 13.

U članku 24. stavak 1. mijenja se i glasi:

"Ako javnom bilježniku prestane služba ili ako bude imenovan za javnog bilježnika na područje drugog zakonom određenog suda, njegove će spise i knjige, te isprave koju se u mu službeno predane preuzeti na čuvanje zakonom određeni sud".

U članku 24. stavak 4. riječi "ili premještaja svog sjedišta" brišu se.

Članak 14.

Članak 26. mijenja se i glasi:

"Ako je služba nekog javnog bilježnika prestala, a drugi već postavljeni javni bilježnik može se useliti u poslovne prostorije razrješenoga javnog bilježnika, dužan je prije useljenja o svojoj namjeri i datumu useljenja, izvijestiti Ministarstvo. U tom se slučaju neće primjenjivati odredbe ovog Zakona i odredbe provedbenih propisa glede utvrđivanja uvjeta kojima moraju udovoljiti oprema i prostorije za obavljanje javnobilježničke službe."

Članak 15.

U članku 27. stavku 1. točka 2. mijenja se i glasi:

"Ako je protiv javnog bilježnika pokrenut postupak za razrješenje iz razloga navedenih u čl. 21. ovog Zakona".

Iza stavka 1. istog članka dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

"(2) Privremeno udaljenje iz službe po odredbama stavka 1. ovog članka traje:

1. za slučajeve iz točke 1. stavak 1. ovog članka, do okončanja prvostupanjskog postupka pred sudom, ako je odlukom suda prvoga stupnja utvrđeno da ne postoje razlozi za oduzimanje poslovne sposobnosti, a u protivnom do pravomoćnog okončanja sudskog postupka za lišenje poslovne sposobnosti.

2. za slučajeve iz točke 2. stavak 1. ovog članka, do konačnosti rješenja o razrješenju.

3. za slučajeve iz točke 3., samo ako zbog toga protiv javnog bilježnika bude istodobno pokrenut stegovni postupak i predloženo izricanje stegovne kazne privremenog oduzimanja prava na obavljanje službe u trajanju do jedne godine ili kazne oduzimanja prava na obavljanje službe, do pravomoćnosti disciplinske odluke."

Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 3. i 4.

Članak 16.

U članku 28. riječ "zastupnik" zamjenjuje se riječima: "vršitelj dužnosti".

Članak 17.

U članku 29. iza riječi "Komore" brišu se riječi "i javnog bilježnika".

U članku 29. stavku 2. iza riječi "ured" stavlja se točka, a riječi "prebivalište, osim ako mu Ministarstvo ne dopusti da stanuje u kojem drugom mjestu" brišu se.

Članak 18.

U članku 30. stavku 2. i stavku 3. riječ "sjedišta" zamjenjuje se riječju "područja".

Članak 19.

U članku 34. stavak 4. briše se.

Članak 20.

U članku 35. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

"(2) Sastavljati i ovjeravati prijevode, uz prethodno odobrenje Ministarstva, može i javnobilježnički prisjednik, savjetnik i vježbenik, koji je istodobno i stalni sudski tumač za neki strani jezik."

Članak 21.

U članku 37. stavku 5. na kraju rečenice, umjesto točke stavlja se zarez i dodaju riječi: "a niti bilo kojem tijelu vlasti dostavljati primjerke svojih isprava bez njihova pismena zahtjeva za dostavu pojedinačne i jasno određene javnobilježničke isprave."

Članak 22.

U članku 44. stavku 1. riječi: "te svjedoka ako su i oni" zamjenjuju se riječima: "koji su".

Članak 23.

U članku 46. stavku 1. riječ "ispod" zamjenjuje se riječju "iznad".

Članak 24.

U članku 48. stavak 2. riječi "svojim pečatom pričvrstiti" zamjenjuju se riječima "pričvrstiti stavljanjem naljepnice, s otiskom žiga na ispravi".

Članak 25.

U članku 49. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Isprava koju je sastavio javni bilježnik, bez njegova pečata i potpisa nema snagu javne isprave."

Članak 26.

Članak 53. mijenja se i glasi:

Članak 53.

(1) Javnobilježnički akt potreban je osobito za pravnu valjanost:

- 1) ugovora o raspolaganju imovinom maloljetnih osoba i osoba kojima je oduzeta poslovna sposobnost,
- 2) darovnih ugovora bez predaje stvari u neposredan posjed daroprimca,
- 3) svih pravnih poslova među živima koje osobno poduzimaju gluhi koji ne znaju čitati ili nijemi koji ne znaju pisati. Time se ne dira u odgovarajuće propise mijeničnog i čekovnog prava.

(2) Odredbe stavka 1. točka 3. ne odnose se na pravne poslove čija vrijednost ne prelazi 50.000,00 kuna.

(3) Odredbama stavka 1. ovoga članka ne dira se u odredbe ovoga ili drugog zakona po kojima je za valjanost pravnog posla potrebno da ispravu o njima sastavi sud ili javni bilježnik.

Članak 27.

U članku 54. stavak 4. mijenja se i glasi:

«(4) Ako obveza ovisi o uvjetu ili roku koji nije određen kalendarski, za ovršnost javnobilježničkog akta, ako se stranke u tom javnobilježničkom aktu nisu drugačije dogovorile, potrebno je da se javnom ispravom ili ispravom na kojoj je ovjeren potpis vjerovnika odnosno, ako to nije moguće, pravomoćnom presudom donesenom u parničnom postupku utvrdi da je nastupio uvjet ili da je protekao rok».

Stavak 6. mijenja se i glasi:

"(6) Isti učinak kao i isprava iz stavka 1. ovog članka ima i privatna isprava koju je javni bilježnik potvrdio (solemnizirao). Ako privatna isprava ne sadrži izjavu obveznika iz stavka 1. ovog članka ili je nejasna, takvu izjavu na zahtjev obveznika, u nastavku teksta

privatne isprave, ispod koje će obveznik staviti svoj potpis, a prije solemnizacije, može unijeti i javni bilježnik."

Članak 28.

U članku 55. stavak 1. mijenja se i glasi:

« (1) Ovršnost javnobilježničkog akta može se pobijati po odredbama Ovršnog zakona».

U stavku 2. riječi "odgoditi izvršenje" zamjenjuju se riječima: "obustaviti ovrhu", a riječ «izvršan» zamjenjuje se riječju «ovršan».

Članak 29.

U članku 56. mijenja se i glasi:

“(1) Osim zakonom određenih, svi drugi ugovori mogu se pred javnim bilježnikom sastaviti u obliku javnobilježničkog akta, i bez istovremene nazočnosti svih ugovaratelja, tako da javni bilježnik odvojeno utvrdi ponudu i prihvata. U ponudi se mora navesti određeno vrijeme, kalendarski utvrđeno, do kojega se i prihvata mora utvrditi javnobilježničkim aktom. Ako se to ne učini u određenom roku, smatrat će se da ugovor nije sklopljen u obliku javnobilježničkog akta.

(2) Pravno je valjan i javnobilježnički akt sastavljen u nazočnosti samo nekih ugovaratelja, ako je u aktu naznačeno da svi ugovaratelji nisu bili istovremeno nazočni, uz uvjet da su svi ugovaratelji akt potpisali pred javnim bilježnikom koji ga je sastavio, te da su u odnosu na sve ugovaratelje u potpunosti poštivane odredbe članka 57. i 58. ovog Zakona.

(3) Akte o ponudi i prihvatu ne mora sastaviti isti javni bilježnik. U takvom slučaju morat će drugi javni bilježnik svoj akt o prihvatu ponude poslati na čuvanje onom javnom bilježniku koji je utvrdio ponudu”.

Članak 30.

U članku 57. posljednja rečenica, mijenja se i glasi:

“Prilozi će se pročitati samo na zahtjev stranaka, što će se to tada potvrditi i u samom javnobilježničkom aktu”.

Članak 31.

U članku 59. stavku 1. iza prve rečenice dodaje se rečenica koja glasi:

«Za zasnivanje osiguranja tražbine uređene zakonom, dovoljno je da privatnu ispravu potvrdi obveznik».

U stavku 3. riječi "i propisima članka 69. ovoga Zakona o sadržaju javnobilježničkog akta" zamjenjuju se riječima: "i propisima o sadržaju javnobilježničkog akta (članka 69. stavka 1. točke 2., 4. i 6.), te ako je snabdjevena potpisima sudionika iz članka 69. stavak 1. točka 2) ovog Zakona."

Članak 32.

U članku 61. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Svjedoci istovjetnosti moraju biti punoljetne osobe koje javni bilježnik osobno poznaje ili čiju istovjetnost može utvrditi na temelju neke od isprava navedenih u članku 60. ovog Zakona."

U stavku 2. riječi: "poslovni svjedok" zamjenjuju se riječima: "svjedok akta".

Članak 33.

Naslov iznad članka 62. mijenja se i glasi:

"Svjedoci akta (Pozvani svjedoci)".

U članku 62. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Dva su svjedoka potrebna pri sastavljanju javnobilježničkog akta kad je koji od sudionika gluh, nijem ili gluhonijem".

U stavku 3. briše se točka i dodaju se riječi "ili javnobilježnički prisjednik kod drugog javnog bilježnika".

Članak 34.

Članak 65. mijenja se i glasi:

"(1) Ako zakon što drugo ne određuje, moraju svjedoci akta ili drugi javni bilježnik, ili javnobilježnički prisjednik kod drugog javnog bilježnika, biti nazočni najkasnije kada stranke javnobilježnički akt potpisuju, što će biti naznačeno u aktu, osim ako stranke izričito ne zahtijevaju da isti budu nazočni i prilikom čitanja akta.

(2) Ako svjedoci akta ili drugi javni bilježnik, ili javnobilježnički prisjednik kod drugog javnog bilježnika, nisu bili nazočni za vrijeme čitanja javnobilježničkog akta, stranke pred njima prije potpisivanja javnobilježničkog akta moraju izjaviti da su akt pročitale ili da im je bio pročitao i da odgovara njihovoj volji, što će se naznačiti u javnobilježničkom aktu.

(3) Ako je koja od stranaka gluha ili nijema, svjedoci akta ili drugi javni bilježnik, ili javnobilježnički prisjednik kod drugog javnog bilježnika, moraju biti nazočni kada stranke daju izjave o raspoložbama koje će se unijeti u javnobilježnički akt, zatim prigodom čitanja cijelog akta strankama, ili kad ga oni sami čitaju te onda kada stranke izjavljuju svoj pristanak i kad potpisuju javnobilježnički akt, što će se sve naznačiti u javnobilježničkom aktu.".

Članak 35.

U članku 68. u stavku 1) iza riječi »jezik« dodaju se riječi »a javni bilježnik ili prisjednik istodobno nisu stalni sudski tumači«, a iza riječi »mora se« riječi »pored svjedoka akta (članak 62.)« brišu se, a riječ »prisegnuti« zamjenjuje se riječju »stalni«.

Stavak 3) mijenja se i glasi:

"(3) Tumač nije potreban ako javni bilježnik ili prisjednik vladaju jezikom kojim se služi i sudionik."

Stavak 4. briše se.

Dosadašnji stavak 5. postaje stavak 4.

Članak 36.

U članku 69. stavku 1. točka 2) mijenja se i glasi:

"2) podatke o sudionicima: o fizičkim osobama (osobno i rođeno ime, adresu prebivališta, datum rođenja), a o pravnim osobama (matični broj subjekta – MBS, iz sudskog registra ili broj drugog registra i sjedište),"

Članak 37.

U članku 74. stavak 1. i 3. mijenjaju se i glase:

"(1) Javni bilježnik je ovlašten potvrditi da se prijepis, odnosno, preslika bilo koje isprave slaže s njenim izvornikom, odnosno s ovjerenim prijepisom ili ovjerenom preslikom izvorne isprave, a ako ne razumije jezik na kome je izvornik, odnosno ovjereni prijepis ili ovjerena preslika isprave napisana, potvrdit će samo onda ako je sam obavio prijepis, odnosno, presliku te isprave."

"(3) Javni bilježnik mora točno usporediti prijepis isprave s njenim izvornikom i ako utvrdi da se slažu, potvrdit će to na samom prijepisu, a uz to će navesti da je to prijepis izvorne isprave, ili da je to prijepis ovjerenog prijepisa izvorne isprave, čime je pisan izvornik isprave, odnosno, ovjereni prijepis izvorne isprave (rukopisom, strojopisom, drugim mehaničkim ili kemijskim sredstvom, odnosno, olovkom ili perom), a ako se pri pisanju izvorne ili pri pisanju ovjere te isprave koristila i štambilja i ta će se činjenica, također, navesti u potvrdi. U potvrdi će se navesti i osobno ime i adresa prebivališta stranke, koja je izvornik, odnosno ovjereni prijepis izvorne isprave, pokazala javnom bilježniku, a ako stranka tu ispravu nije donijela sa sobom, javni će bilježnik u potvrdi navesti gdje se ta isprava nalazila kad je njen prijepis sa njome uspoređivao."

Stavak 6. briše se.

Dosadašnji stavak 7. postaje stavak 6. i u njemu riječ «fotokopija» zamjenjuje se sa riječi «preslika».

Iza dosadašnjeg stavka 7. koji je sada postao stavak 6. dodaje se novi stavak koji glasi:

"(7) Kad se ovjerava preslika izvorne isprave, odnosno, preslika ovjerenog prijepisa ili ovjerene preslike izvorne isprave, u potvrdi će se samo navesti da je to preslika izvorne isprave, odnosno, preslika ovjerenog prijepisa ili preslika ovjerene preslike izvorne isprave, te osobno ime i adresa prebivališta stranke, koja je javnom bilježniku pokazala isprave čija se preslika ovjerava, a ako stranka izvornu ispravu nije donijela sa sobom, javni će bilježnik u potvrdi navesti gdje se ta isprave nalazila u trenutku kada je sa njom uspoređivala njena preslika."

Članak 38.

U članku 75. stavak 2. briše se.

Članak 39.

U članku 76. stavak 1. iza riječi: "Javni bilježnik" stavlja se zarez i dodaju riječi: "javnobilježnički prisjednik, savjetnik i vježbenik".

Stavak 3. briše se.

Članak 40.

U članku 77. stavku 3. iza postojeće rečenice dodaje se nova rečenica koja glasi:
«Ostali primjerci istog pismena ovjeravaju se po pravilima za ovjeru prijepisa (članak 74. ovog Zakona).

Članak 41.

U članku 82. stavku 1., brojevi: "70. do 81.", zamjenjuje se brojevima: "59. i 74. do 81.", a riječi «(članak 74. stavak 6., članak 75. stavak 2., članak 76. stavak 3.)» brišu se.

Članak 42.

U članku 83. stavak 1. prva rečenica, mijenja se i glasi:

"(1) Javni bilježnik može, na zahtjev jedne stranke koja time želi postići kakav učinak, drugoj stranci na naznačenoj adresi priopćiti usmenu ili pisanu opomenu, otkaz, ponudu i drugu izjavu."

Članak 43.

U članku 85. stavak 3. mijenja se i glasi:

"(3) Javni će bilježnik, sukladno odredbama članka 60. i 61. ovog Zakona, kad je god to moguće utvrditi istovjetnost stranke koja je zatražila službenu radnju javnobilježničkog priopćenja, a i stranke kojoj je to priopćenje namijenjeno, i u tom će slučaju, u zapisniku i u potvrdi navesti način na koji je istovjetnost utvrđena."

Članak 44.

Članak 86. mijenja se i glasi:

"Ako javni bilježnik u postupanju po članku 83. stavku 3. ovog Zakona, ne nađe na označenom mjestu stranku kojoj treba priopćiti izjavu ili ako mu ona ne dopusti pristup, ili ako ga odbije saslušati, javnobilježničku radnju priopćenja izjave, obaviti će upućivanjem onoga što joj je imao priopćiti, u pisanom obliku preporučenom poštanskom pošiljkom."

Članak 45.

U članku 89. stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavak 3. koji postaje stavak 2., mijenja i glasi:

"(2) Javni će bilježnik, sukladno odredbama članka 60. i 61. ovog Zakona, utvrditi istovjetnost osobe koja je predsjedavala sjednici, a drugih osoba koje su bile nazočne samo na njihov zahtjev i u zapisnik će se navesti kako je njihova istovjetnost utvrđena."

Članak 46.

Članak 93. stavak 1. mijenja se i glasi:

"(1) Dok javni bilježnik čuva isprave, na zahtjev bilo koje stranke koja je kod njega sudjelovala u sastavljanju i ovjeravanju tih isprava, ili pak njenom nasljedniku, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno, izdat će se otpravak ili prijepis isprave, ili izvod iz isprave, odnosno odgovarajuća potvrda o činjeničnom stanju koje proizlazi iz isprave. Osobama u svezi kojih je isprava sastavljena ili ovjerena, koje kao stranke nisu neposredno sudjelovale kod javnog bilježnika, a i trećim osobama, javni bilježnik je ovlašten takvu ispravu izdati samo po odobrenju one stranke koja je kod njega sudjelovala u sastavljanju i ovjeravanju isprave ili, pak po odobrenju njenog nasljednika. Javni bilježnik, bez ovjere isprave, strankama ne smije izdavati prijepise (preslike) isprava koje sam čuva."

Članak 47.

U članku 94. stavku 1. u zagradi riječ "obični" briše se.

Članak 48.

U članku 97. stavku 2. iza riječi: "ovjereni" riječi "i obični" brišu se.

U stavku 3. riječi "iz stavka 1." zamjenjuju se riječima "iz stavka 2.".

Članak 49.

U članku 101. stavku 1. i 2. riječi "potpuni otpravak" zamjenjuje se riječju "prijepis".

Članak 50.

U članku 108. stavak 3. riječi "(članak 140)" zamjenjuju se riječima "(članak 141)".

Članak 51.

U nadnaslovu iznad naslova članka 109., te u naslovima članaka 110., 111. i 112., iza riječi «novca», riječ «i» briše se i stavlja zarez, a iza riječi «vrijednosnih papira» dodaju se riječi: «i dragocijenosti».

U članku 109. stavak 3. riječi «odredbe stavka 1.» zamjenjuju se riječima «odredbe stavka 2.»

Članak 52.

U naslovu iznad članka 110. iza riječi «novca», riječ «i» briše se i stavlja zarez, a iza riječi «vrijednosnih papira» dodaju se riječi: «i dragocijenosti».

U članku 110. stavak 1. iza riječi «vrijednosne papire» dodaju se riječi «i dragocijenosti».

Članak 53.

U naslovu iznad članka 111. iza riječi «novca», riječ «i» briše se i stavlja zarez, a iza riječi «vrijednosnih papira» dodaju se riječi: «i dragocijenosti».

U članku 111. stavak 1. iza riječi «preuzeti novac» riječ «i» briše se i stavlja zarez, a iza riječi «vrijednosni papiri» dodaju se riječi «i dragocijenosti».

Članak 54.

U naslovu iznad članka 112. iza riječi «novca», riječ «i» briše se i stavlja zarez, a iza riječi «vrijednosnih papira» dodaju se riječi: «i dragocijenosti».

Članak 55.

Članak 116. mijenja se i glasi:

"(1) Ministar pravosuđa će javnobilježničkim poslovníkom propisati vrste, oblik i sadržaj upisnika i knjiga koje vodi javni bilježnik.

(2) Prije stavljanja u uporabu upisnici i knjige iz stavka 1. ovog članka, osim imenika, moraju biti povezani, njihovi listovi rednim brojevima označeni, jamstvenikom prošiveni, te pečatom Komore ovjereni. Upisi se unose bez odgađanja, redom kako stigne koji predmet, čitko i bez ostavljanja praznih rubrika. Brisanja unesenih podataka nisu dozvoljena, a ispravka upisa pogrešnog podatka vrši se precrtavanjem vodoravnom crtom, time da precrtani podatak ostane čitak. Ispunjene upisnike i knjige, prije odlaganja u svoj arhiv, javni će bilježnik zaključiti podvlačenjem ravne crte na zadnjoj stranici knjige iza posljednjeg upisa, navođenjem ukupnog broja izvršenih upisa te snabdjeti svojim potpisom i pečatom."

Članak 56.

U članku 117. stavku 2. u drugoj rečenici iza riječi "Komoru", dodaju se riječi : " i Ministarstvo", a treća rečenica ovog stavka briše se.

Članak 57.

U članku 118. stavak 3. mijenja se i glasi:

"Ako se utvrdi da upisnici i druge knjige nisu uredno vođene, javni bilježnik ili vršitelj dužnosti koji je preuzeo spise, popunit će ih, ukoliko je to moguće.

Članak 58.

Naslov "Glave osme" mijenja se i glasi:

Glava osma
JAVNOBILJEŽNIČKI PRISJEDNICI, SAVJETNICI, VJEŽBENICI, ZAMJENICI I
VRŠITELJI DUŽNOSTI JAVNOG BILJEŽNIKA

Članak 59.

U članku 122. iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

"(2) U javnobilježničkom uredu može biti zaposleno najviše dva javnobilježnička prisjednika".

Dosadašnji stavci 2., 3., 4., 5., 6. i 7. postaju stavci 3., 4., 5., 6., 7. i 8.

U dosadašnjem stavku 2., koji postaje stavak 3., u drugoj rečenici riječi "i 3" brišu se.

Članak 60.

U članku 123. stavku 2. riječi: "i stavka 3." brišu se.

Iza stavka 6. dodaju se stavci 7. i 8. koji glasi:

«(7) Ako vježbenik nakon položenog pravosudnog ispita nastavi s radom ili zasnjuje radni odnos u javnobilježničkom uredu, smatrat će se javnobilježničkim savjetnikom. Ova činjenica upisat će se u Imenik javnobilježničkih savjetnika koji ustroji Komora.

(8) U javnobilježničkom uredu može biti zaposlen samo jedan javnobilježnički savjetnik».

Članak 61.

Naslov iznad članka 126. i članak 126 mijenjaju se i glase:

«Prava i dužnosti javnobilježničkih prisjednika, savjetnika i vježbenika».

Članak 126.

(1) Javni bilježnik je dužan omogućiti javnobilježničkom prisjedniku, savjetniku i vježbeniku da rade na svim poslovima iz njihovog djelokruga određenog ovim Zakonom.

(2) Javnobilježnički prisjednik može obavljati sve poslove koje je po zakonu ovlašten obavljati javni bilježnik, a Komora mu, samo na zahtjev javnog bilježnika, može ograničiti obavljanje pojedinih poslova iz djelokruga poslova javnog bilježnika. Protiv rješenja Komore kojim se javnobilježničkom prisjedniku ograničava obavljanje pojedinih poslova iz djelokruga poslova javnog bilježnika nije dopušten pravni lijek, ali se može pokrenuti upravni spor.

(3) Javnobilježnički vježbenik može umjesto javnog bilježnika kod kojeg radi:

1) sastavljati nacрте isprava,

2) zamjenjivati javnog bilježnika u onim poslovima u kojima ovaj zastupa stranke po čl. 4. ovog Zakona,

3) podizati proteste,

4) sastavljati inventare,

5) provoditi dobrovoljne dražbe pokretnih stvari s učinkom sudske dražbe,

6) priopćavati izjave (članak 83.),

7) vrši dostave.

(4) Javnobilježnički savjetnik umjesto javnog bilježnika kod kojeg radi, uz poslove iz stavka 3. ovog članka, koje može obavljati kao i vježbenik, može ovjeravati i potvrđivati sve isprave koje se upisuju u upisnik ovjera i potvrda (članak 74. do 81. ovog Zakona), osim potvrde (solemnizacije) iz članka 59. ovog Zakona.

(5) Javnobilježnički prisjednik, savjetnik i vježbenik potpisuju javnobilježničke isprave s napomenom da potpisuju u svoje ime, a za javnog bilježnika kod kojeg rade. Svi poslovi koje obavi javnobilježnički prisjednik, savjetnik i vježbenik imaju isti pravni učinak kao da ih je neposredno obavio sam javni bilježnik. Javni bilježnik odgovara za obavljanje tih poslova, u skladu s ovim i drugim zakonom.

(6) Na pravni položaj javnobilježničkog prisjednika, savjetnika i vježbenika na odgovarajući se način primjenjuju pravila o sudskim savjetnicima i vježbenicima.

(7) Javnobilježnički prisjednik, savjetnik i vježbenik mogu početi s radom kod javnog bilježnika tek nakon što svoj potpis polože kod zakonom određenog suda, po pravilima ovog Zakona koja se primjenjuju za polaganje potpisa javnog bilježnika kod kojega su zaposleni (članak 18. stavak 3.)”.

Članak 62.

U članku 128. stavak 1. broj "4." u zagradi zamjenjuje se brojem "3."

U stavku 2. iza broja "4." stavlja se zarez, brišu se riječi "i točka", a iza broja "6." dodaju se riječi "i točka 8."

U stavku 3. riječi "zamjenika postavi Komora, a" brišu se.

Članak 63.

U članku 129. stavak 1. mijenja se i glasi:

“Da bi zamjenik obavljao svoju službu, Ministarstvo pravosuđa prethodno će donijeti rješenje o njegovom postavljenju. Javni bilježnik potrebu za zamjenikom pismeno će prijaviti Ministarstvu i predložiti ime zamjenika i po mogućnosti vrijeme trajanja zamjene”.

U stavku 2. riječi "tijekom kalendarske godine (stalni zastupnik)" zamjenjuju se riječima "najdulje godinu dana, a u posebnim slučajevima (bolest) može se i produžiti".

U stavku 3. iza riječi "predloženog zamjenika," dodaju se riječi "u roku od 8 dana".
U stavku 4. riječ "zastupnika" zamjenjuje se riječju "zamjenika".

Članak 64.

U članku 130. stavku 1. riječ «premješten» briše se.

U stavku 3. riječi: " za njegov" zamjenjuju se riječima: "za svoj", a riječi «i pripada mu pravo na nagradu za obavljeni posao» brišu se.

Članak 65.

U članku 131. stavak 1. riječ «uvjerenje» zamjenjuje se riječju «rješenje».

U stavku 2. u rečenici drugoj, riječi: "zakonom određenom sudu i" brišu se.

U stavku 4. riječ "zastupnika" zamjenjuje riječju "zamjenika".

U stavku 7. riječi: "djelovodniku isprava" zamjenjuju se riječima: "upisnicima i knjigama javnog bilježnika iz čl. 116. ovog Zakona".

Članak 66.

U članku 132. iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

«(4) Javni bilježnici jedne ili više županija mogu se udružiti u Javnobilježnički zbor».

Dosadašnji stavak 4. koji postaje stavak 5. mijenja se i glasi:

«(5) Ako nije drugačije određeno ovim Zakonom ustrojstvo, nadležnost, sastav, način izbora, prava i dužnosti tijela Komore i javnobilježničkog zbora uređuju se Statutom i drugim općim aktima Komore».

Članak 67.

U članku 133. stavku 1. točki 6), riječ: "da" briše se.

Članak 68.

U članku 141. stavak 3. riječ "pojedinih" briše se.

Članak 69.

U članku 143. stavak 1. riječi «ili staleškog» brišu se.

Iza stavka 7. dodaje se stavak 8. koji glasi:

"(8) Odredbe stavaka 1. i 2. ovog članka ne primjenjuju se u slučajevima kada dva ili više javnih bilježnika zajednički obavljaju svoju službu, ali ne mogu istovremeno svi biti odsutni (članak 38. stavak 2.)."

Članak 70.

U članku 145. stavak 1. riječi «u zvanju» zamjenjuju se riječima «u obavljanju javnobilježničke službe», a riječi «svog staleža» zamjenjuju se riječima «javnobilježničke službe».

Stavak 4. briše se.

Članak 71.

U članku 146. stavku 2. riječi «sudskog suradnika» zamjenjuju se riječima «sudskog savjetnika».

Članak 72.

U članku 147. stavak 3. iza točke 2. dodaje se točka 3. koja glasi:

«(3) Ako je javni bilježnik zbog ranije počinjenog teškog disciplinskog djela bio kažnjavan kaznom o privremenom oduzimanju prava na obavljanje službe u trajanju do godine dana».

U stavku 5. iza riječi «prisjednika» stavlja se zarez, a riječ «i» briše se, a iza riječi vježbenika dodaju se riječi «i savjetnika».

U stavku 5. točka 2. riječi «plaće sudačkog suradnika» zamjenjuju se riječima «plaće sudskog savjetnika».

U stavku 5. točka 3. briše se.

Dosadašnja točka 4. i 5. stavka 5. postaju točke 3. i 4.

Članak 73.

U članku 148. iza riječi «prisjednik» riječ «i» briše se i stavlja se «zarez», i dodaje riječ «savjetnik i».

Članak 74.

U članku 149. dodaje se stavak 4. koji glasi:

«(4) Ako disciplinski prijestup povlači kaznenu odgovornost, disciplinski postupak može se pokrenuti sve do vremena u kojem zastarjeva pokretanje kaznenog postupka.».

Članak 75.

U članku 150. dodaje se stavak 4. koji glasi:

«(4) Javnobilježnička disciplinska vijeća o pokrenutim disciplinskim postupcima kao i o izrečenim disciplinskim kaznama dužna su obavijesti Ministarstvo.

Članak 76.

U članku 153. stavak 1. iza riječi podnijeti dodaje se riječ «Ministarstvo,»

U članku 153. dodaje se stavak 5. koji glasi:

«(5) O pokrenutom disciplinskom postupku protiv javnog bilježnika, prisjednika, vježbenika i savjetnika, Komora odnosno državni odvjetnik i oštećenik dužni su obavijestiti Ministarstvo pravosuđa».

Članak 77.

U članku 155. u stavku 3. iza riječi «prisjednika», stavlja se «zarez», riječ «ili» briše se, a iza riječi «vježbenika» dodaju se riječi «i javnobilježničkog savjetnika».

U stavku 4. iza riječi «prisjednika» stavlja se «zarez», riječ «ili» briše se, a iza riječi «vježbenika» dodaju se riječi «i javnobilježničkog savjetnika».

Članak 78.

U članku 157. stavku 2. iza riječi "posao", brišu se riječi: "iz opravdanih razloga".

Članak 79.

U naslovu iznad članka 164. riječi «i predujam» brišu se.

Članak 80.

U članak 164. iza riječi «po obavljenom poslu,» brišu se riječi “a može tražiti i primjereni predujam”.

Članak 81.

U članku 170. stavak 1. iza riječi “u pravosuđu” stavlja se zarez, a riječ “i” briše se, a iza riječi “odvjetništvu” stavlja se zarez i dodaju riječi “i u javnom bilježništvu”.

Članak 82.

U javnobilježničkim uredima u kojima je imenovano više od dva javnobilježnička prisjednika temeljem Zakona o javnom bilježništvu (“Narodne novine”, broj 78/93, 29/94) ostaju, ostaju kao zaposlenici u tim javnobilježničkim uredima.

Članak 83.

U cijelom tekstu Zakona o javnom bilježništvu (Narodne novine 78/93, 29/94 i 162/98) riječi: "Ministar pravosuđa, Ministarstvo pravosuđa, izvršenje, izvršnost, krivično,

disciplinska, zakleti sudski tumač i druge izvedenice ovih riječi" u određenom padežu, zamjenjuju se riječima: "Ministar nadležan za poslove pravosuđa, Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa, ovrha, ovršnost, kazneno, stegovna, stalni sudski tumač i drugim izvedenicama ovih riječi" u odgovarajućem rodu, broju i padežu».

Članak 84.

U roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovog Zakona, ministar pravosuđa donijet će izmjene i dopune Javnobilježničkog poslovnika i Pravilnik o službenim sjedištima javnih bilježnika.

Članak 85.

Ovlašćuje se Odbor za zakonodavstvo Hrvatskog Sabora da utvrdi i izda pročišćeni tekst Zakona o javnom bilježništvu.

Članak 86.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama".

O B R A Z L O Ź E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE NJIME RJEŠAVAJU

Zakon o javnom bilježništvu ("Narodne novine" broj 78/93) stupio je na snagu 02. rujna 1993. g. Izmjenjen je Zakonom o izmjenama Zakona o javnom bilježništvu ("Narodne novine" broj 29/94), koje su stupile na snagu 11. travnja 1994.

U primjeni Zakona o javnom bilježništvu pokazalo se da mnoge njegove odredbe, zbog svoje nepreciznosti, nejasnoća i loše tehničke urađenosti, javnim bilježnicima omogućuju različito (nejednako) postupanje pri sastavljanju i izdavanju istovrsnih javnobilježničkih isprava i obavljanju drugih javnobilježničkih radnji, kao i različito postupanje nadzornih i drugih tijela kada odlučuju o pravima i obvezama javnih bilježnika.

Ovim Zakonom predlaže se:

1. broj javnih bilježnika i sjedišta javnobilježničkih ureda bio utvrđen 1994. godine, kada je u Republici Hrvatskoj još trajao Domovinski rat i velik broj gospodarskih subjekata nije radio, a u toku je bio proces pretvorbe i privatizacije, a pravni promet bio je prilagođen tadašnjim uvjetima, potrebno je kriterije za utvrđivanje broja javnih bilježnika utvrditi ne samo prema broju stanovnika na određenom području, već i prema stupnju gospodarskog razvitka i pravnog prometa, a posebno uz činjenicu da su Zakonom o nasljeđivanju javnim bilježnicima kao povjerenicima suda date u nadležnost nesporne ostavine. Ovršnim zakonom javni bilježnici ovlašteni su izdavati rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave. S obzirom na tako proširene ovlasti, a time i povećani opseg poslova, ovim Zakonom predlaže se da se, uz postojeće kriterije, kao poseban kriterij za određivanje broja javnobilježničkog mjesta na području općinskog suda, utvrdi i da na tom području, osim općinskog suda, ima sjedište i trgovački sud i da se utvrdi još jedno javnobilježničko mjesto. Kao dodatni kriterij da se odredi da za područje općinskog suda da na svakih 200 registriranih pravnih osoba (trgovačkih društava, banaka ili njihovih filijala, osiguravajućih društava, udruga, zaklada ili drugih pravnih osoba) ili obrtničkih radnji koje obavljaju registriranu djelatnost ili ostvaruju financijsko poslovanje, utvrđuje jedno javnobilježničko mjesto. Kod određivanja broja javnobilježničkih mjesta uzet će se u obzir i povjereni poslovi (broj ostavinskih predmeta koji se dostavljaju na području općinskog suda javnim bilježnicima (kao i ovrhe na temelju vjerodostojne isprave). Prema tako utvrđenim kriterijima posebnim Pravilnikom utvrdit će se broj službenih sjedišta javnih bilježnika.

2. Ovim Zakonom predlaže se da se uvjeti za imenovanje javnih bilježnika propišu na način da je ova služba svim građanima Republike Hrvatske pod jednakim uvjetima dostupna. To znači da se u članku 13. sadašnjeg Zakona treba brisati točka 10., kojom se utvrđuje prednost javnobilježničkog prisjednika u odnosu na druge kandidate koji ispunjavaju uvjete za imenovanje. Ovakova odredba članka 13. točka 10. suprotna je načelima odredbi članka 14. i 54. Ustava RH.

3. Do sada Zakonom o javnom bilježništvu nije bio ograničen broj javnobilježničkih prisjednika. Tako, u pojedinim javnobilježničkim uredima zaposleno je dva ili više javnobilježničkih prisjednika i na taj način dolazi do stvaranja velikih javnobilježničkih ureda u kojima građanin gubi kontakt sa javnim bilježnikom, jer javni bilježnik javnobilježničke poslove prenosi na svog prisjednika. Intencija Zakona je da javni bilježnik bude nositelj funkcije javnobilježničke službe, a ne da on to prenosi na drugu osobu. Stoga se predlaže da se Zakonom odredi da u jednom javnobilježničkom uredu može biti zaposleno najviše dva javnobilježnička prisjednika, a što može biti garancija da će se i u razvijenim gospodarskim, financijskim, pravnim i drugim mjestima moći udovoljiti zahtjevima građana.

4. u javnobilježničkim uredima sada su zaposleni i diplomirani pravnici s položenim pravosudnim ispitom i do sada oni imaju status javnobilježničkog vježbenika. S obzirom da javnobilježnički vježbenik pod istim uvjetima stječe praksu i pravo na polaganje pravosudnog ispita, kao i sudački odnosno odvjetnički vježbenici logično je da se nakon položenog pravosudnog ispita pravni status tih zaposlenika u javnobilježničkom uredu odredi tako da se odrede kao javnobilježnički savjetnici i da se upisuju u poseban Imenik kojega vodi Hrvatska javnobilježnička komora. Zakonom se predlaže i opseg

poslova za koje su ovlaštene javnobilježnički savjetnici, a u jednom javnobilježničkom uredu određuje se da može biti zaposlen samo jedan javnobilježnički savjetnik.

5. sadašnjim zakonom prijedlog za pokretanje disciplinskog postupka ovlaštene su podnijeti Hrvatska javnobilježnička komora, zakonom određeni državni odvjetnik i oštećenik. Kako je Ministarstvo pravosuđa ovlašteno provoditi nadzor nad radom javnog bilježnika, potrebno je zakonom ovlastiti i Ministarstvo da može pokretati disciplinski postupak protiv javnog bilježnika.

6. disciplinski postupak zbog neurednosti, kao i zbog disciplinskog prijestupa javnog bilježnika provodi Hrvatska javnobilježnička komora odnosno disciplinska vijeća i nadležni disciplinski istražitelj, međutim, o pokrenutom disciplinskom postupku i izrečenim disciplinskim kaznama Ministarstvo nema saznanja. Stoga se predlaže da su disciplinska tijela dužna o pokrenutom disciplinskom postupku i izrečenim disciplinskim kaznama izvijestiti Ministarstvo pravosuđa jer temeljem Zakona o javnom bilježništvu Ministarstvo provodi postupak razrješenja javnog bilježnika.

7. – ostale izmjene i dopune Zakona o javnom bilježništvu koje se predlaže odnose se na odredbe koje uređuju postupanje javnog bilježnika kod sastavljanja javnobilježničkih isprava, ovjere potpisa, prisutnosti svjedoka akta, kao i na usklađivanje odredbi ovog Zakona sa pravnim izrazima Ovršnog zakona, Zakona o nasljeđivanju, Obiteljskog zakona i dr.

Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnom bilježništvu bio je na prvom čitanju u Hrvatskom saboru dana 13. srpnja 2006. godine i podnosi se u roku od 6 mjeseci od dana prihvatanja prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnom bilježništvu sukladno čl. 151. Poslovnika Hrvatskog sabora.

II. OBJAŠNJENJE POJEDINIH ODREDBI

Članak 1. – iza članka 1. dodaje se novi članak 1a. kojim se određuje pojam «stranke» i pojam «sudionik». Naime, u Zakonu se na više mjesta za pojam stranke ponekad upotrebljava riječ «stranka», a ponekad i riječ «sudionik», što je širi pojam stranke. U pojedinim situacijama kod javnih bilježnika, pored osoba koje se mogu smatrati strankama sudjeluju i druge osobe: svjedoci istovjetnosti, svjedoci akta, osobe povjerenja, tumači, vještaci i dr. Stoga je potrebno da se u Zakonu jasnije odredi značenje pojma stranke i pojma sudionika.

Članak 2. – Iznad članka 3. mijenja se naslov jer se u članku 3. stavak 1., uz pojam «javnosti i ovršnosti javnobilježničkih isprava» navode i zakonski pojmovi (vrste javnobilježničkih isprava), pa sukladno tome potrebno je naslov uskladiti sa sadržajem toga članka.

Članak 3. – javni bilježnik u svojoj službi obavezan je uz svoj pečat imati i svoj žig, pa se i pitanje žiga mora jasno odrediti u Zakonu. Štambilja javnom bilježniku služi samo kao pomoćno sredstvo za lakše pisanje i danas se rijetko koristi. Otisak štambilje na bilo kakvoj ispravi, bez potpisa i pečata javnog bilježnika, ispravu ne čini javnom ispravom.

Članak 4. – dopunom članka 9. sa stavkom 2., želi se Zakonom istaknuti uloga Komore u životu i radu javnih bilježnika, a što je do sada bilo izostavljeno.

Članak 5. – u članku 13. stavak 1. točka 5. riječ «pet» zamjenjuje se riječju «dva» mijenja se jer je u prvom čitanju u raspravi data primjedba da je radni staž od dvije godine nakon položenog pravosudnog ispita premalo radno iskustvo za imenovanje javnog bilježnika, te

je ova primjedba uvažena i u Konačnom prijedlogu predlaže se da se ostaje kod sadašnjeg zakonskog rješenja.

Članak 6. - u članku 14. stavak 8. dodaju se riječi «javne bilježnike» jer Komora u postupku imenovanja javnih bilježnika daje mišljenje ne samo za javnobilježničke prisjednike, savjetnike i vježbenike, već i za javne bilježnike koji se jave na natječaj za neko od raspisanih slobodnih javnobilježničkih mjesta.

Stavak 10. briše se jer je protivan ustavnim načelima proklamiranim odredbama članka 14. i članka 54. Ustava RH, da su svi građani pred zakonom jednaki i da je svakome građaninu pod jednakim uvjetima dostupno svako radno mjesto i dužnost.

Članak 7. – U članku 16. stavku 2., u kojem se kao jedan od kriterija za određivanje broja javnih bilježnika uzima broj stanovnika prema posljednjem službenom popisu na području zakonom određenog suda mijenja tako da se umjesto dvadeset tisuća stanovnika uzima kao kriterij petnaest tisuća stanovnika. Razlog za promjenu broja stanovnika nalazi se u činjenici da sadašnji raspored sjedišta javnobilježničkih mjesta ne odgovara potrebama građana, jer građani u pojedinim manjim naseljima temeljem ovako visoko postavljenog kriterija, imaju mogućnost koristiti usluge samo jednog javnog bilježnika. Stoga je nužno bilo izvršiti navedenu promjenu. Prema usporednim podacima sa zemljama Europske unije, u Hrvatskoj na 4,6 milijuna stanovnika sada ima svega 259 javnih bilježnika odnosno 18 500 stanovnika po jednom javnom bilježniku. Primjera radi navodimo podatak da Njemačka ima 9.867 javnih bilježnika odnosno 8.381 stanovnik po javnom bilježniku, a Francuska ima 8.122 javna bilježnika odnosno 7.614 stanovnika po jednom javnom bilježniku, a Belgija ima 1.226 javnih bilježnika odnosno 8.493 stanovnika po jednom javnom bilježniku, Luksemburg ima 36 javnih bilježnika odnosno 12.750 stanovnika po jednom javnom bilježniku, Španjolska ima 2.950 javnih bilježnika odnosno 13.991 stanovnik po jednom javnom bilježnik i Portugal ima 543 javna bilježnika odnosno 19.481 stanovnik po jednom javnom bilježniku.

U ovom članku dodaju se i novi stavci 3. i 4. kojima se utvrđuju dodatni kriteriji za utvrđivanje javnobilježničkog mjesta i to da za područje općinskog suda u čijem je sjedištu i sjedište trgovačkog suda, osim utvrđenih kriterija iz stavka 2. ovog članka, određuje se još jedno javnobilježničko mjesto, i da se također za područje općinskog suda na svakih 200 registriranih pravnih osoba (trgovačkih društava, banaka ili njihovih filijala, osiguravajućih društava ili njihovih filijala, udruga, zaklada ili drugih pravnih osoba) ili obrtničkih radnji koje obavljaju registriranu djelatnost i ostvaruju financijsko poslovanje preko žiro računa, utvrđuje jedno javnobilježničko mjesto.

Kod određivanja broja i sjedišta javnih bilježnika uzeti će se u obzir potrebe za javnobilježničkim uslugama prema utvrđenim kriterijima kao i razvijenost gospodarskog i pravnog prometa, kao i povjereni poslovi javnim bilježnicima i to nesporne ostavine temeljem Zakona o nasljeđivanju i donošenje rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave. S obzirom na povećani opseg ovlasti i poslova koje javni bilježnici obavljaju, biti će posebno vrednovani pri određivanju javnobilježničkih mjesta odnosno broja javnih bilježnika. S obzirom da temeljem Zakona o nasljeđivanju javni bilježnici kao povjerenici suda vode nesporne ostavine, a od 27. siječnja 2006. godine sukladno odredbama Ovršnog zakona donose rješenja o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave, posebno će se uzeti u obzir i broj vođenih ostavina kao i ovršnih rješenja. Sjedišta i broj javnobilježničkih ureda odredit će se posebnim pravilnikom.

Članak 8. – naslov iznad članka 18. nužno je uskladiti sa sadržajem članka 18.

Članak 9. - kako bi se preciznije uredilo pitanje uporabe, čuvanja, poništenja i nabave pečata i žigova, te pohrane otisaka pečata, žiga i potpisa javnog bilježnika, potrebno je izmijeniti i članak 18. Zakona.

Potreban broj pečata i žigova te hitnost postupka za njihovu nabavu i zamjenu u skladu s odredbama Zakona o pečatima i žigovima s grbom RH («Narodne novine», broj 33/95), ova izmjena dovodi javnog bilježnika u jednakopravni položaj s drugim javnopravnim tijelima u ustanovama koje koriste pečate s grbom Republike Hrvatske i kojima broj pečata nije ograničen posebnim propisima, kao što je to prema sadašnjim odredbama Zakona o javnom bilježništvu.

Članak 10. - predložena izmjena u članku 19. stavku 1. točki 4. učinjena je radi usklađenja postojeće odredbe s odredbom članka 30. Ustava RH.

Stavak 4. članka 19. koji je u Prijedlogu bio dodan briše se, jer javni bilježnik nakon pravomoćnosti kaznene presude ne smije poduzimati nikakve pravne radnje, i poduzete službene radnje nakon pravomoćnosti takove presude, ne mogu se smatrati valjanima, jer bi se time stvorila pravna nesigurnost.

Članak 11. – u članku 20. u stavku 1. i 2. riječ «rok» zamjenjuje se riječju «dan».

Članak 12. - u članku 21. stavak 3. redni broj «5» briše se, jer javni bilježnik biti će razriješen ako uslijed tjelesnog nedostatka, tjelesne ili duhovne slabosti ili zbog bolesti postane trajnije nesposoban za obavljanje službe, pa je suvišno da o tome donosi odluku disciplinsko tijelo iz stavka 3. ovog članka.

Članak 13. - u članku 24. stavak 1. mijenja se, jer javni bilježnik ne može premjestiti svoje sjedište na područje drugog zakonom određenog suda, već može biti jedino imenovan za javnog bilježnika na području drugog zakonom određenog suda. Stoga se i u stavku 4. riječ «premještaj» briše.

Članak 14. – članak 26. mijenja se iz razloga navedenih u članku 24. ovog Zakona.

Članak 15. - u članku 27. stavku 1. točka 2. zamjenjuje se postojeća formulacija «ako smatra», jer je dosta široko određeno da ministar može javnog bilježnika privremeno udaljiti iz službe, te omogućava da se o ovako važnom pitanju odlučuje subjektivnom procjenom ministra, pa je stoga bilo nužno izvršiti ovu izmjenu.

Kako u postojećoj odredbi članka 27. nije određeno koliko može trajati privremeno udaljenje iz službe, a posve je jasno da to ne može trajati u nedogled, bilo je potrebno predložiti izmjene i dodati novi stavak 2. kako bi se odredili rokovi do kada može privremeno udaljenje iz službe trajati i izbjegle dvojbe u njegovoj primjeni.

Članak 16. - u članku 28. riječ «zastupnik» zamjenjuje se riječima «vršitelj dužnosti» jer je i člankom 130. ovog Zakona određeno da će Ministarstvo javnom bilježniku koji bude udaljen iz službe postaviti vršitelja dužnosti, a ne zastupnika.

Članak 17. - u članku 29. stavku 1. iza riječi «Komore» brišu se riječi «i javnog bilježnika» jer službeno sjedište javnog bilježnika određuje Ministarstvo uz prethodno pribavljeno mišljenje Komore, a ne javnog bilježnika, jer on to i ne određuje.

U članku 29. stavku 2. brišu se riječi «prebivalište, osim ako mu Ministarstvo ne dopusti da stanuje u kojem drugom mjestu», jer dosadašnja praksa pokazala je da nije nužno da javni bilježnik i stanuje u naselju u kojem ima javnobilježnički ured.

Članak 18. - u članku 30. stavku 2. i 3. riječi «sjedišta» zamjenjuju se riječju «područja» jer je očito da je u dosadašnjem tekstu pri pisanju članka 30. učinjena pogreška, pa je treba ispraviti.

Članak 19. - u članku 34. stavak 4. briše se jer je to mnogo jasnije i šire još jednom uređeno i člankom 108. stavak 1. i 2. ovoga Zakona.

Članak 20. - u članku 35. dodaje se stavak 2. kojim se određuje da javnobilježnički prisjednici, savjetnici i vježbenici koji su ujedno i ovlašteni sudski tumači, mogu sastavljati i ovjeravati prijevode uz prethodno odobrenje Ministarstva.

Članak 21. - u članku 37. stavak 5. dodaje se da javni bilježnik ne smije niti bilo kojem tijelu vlasti dostavljati primjerke svojih isprava bez njihova pismena zahtjeva za dostavu pojedinačne i jasno određene javnobilježničke isprave. Ovom dopunom jača se uloga javnog bilježnika u pitanju čuvanja javnobilježničke tajne.

Članak 22. - u članku 44. stavku 1. riječi «te svjedoka ako su i oni» zamjenjuje se riječima «koji su» jer nije nužno isticati svjedoke jer se i svjedoci smatraju sudionicima koji su sudjelovali sastavljanju javnobilježničke isprave.

Članak 23. - u članku 46. stavku 1. riječ «ispod» zamjenjuje se riječju «iznad», čime se ispravlja pogreška u pisanju dosadašnjeg članka 46. stavka 1.

Članak 24. - u članku 48. stavku 2. predloženom izmjenom određuje se da će javni bilježnik ako se isprava sastoji od više araka, sve arke jamstvenikom prošiti, a oba kraja jamstvenika na posljednjoj strani pričvrstiti stavljanjem naljepnice s otiskom žiga na ispravi. Time se postiže veća sigurnost odnosno smanjila bi se mogućnost falsificiranja javnobilježničkih isprava i ovjera.

Članak 25. - predložena izmjena u članku 49. stavku 1. nužna je zbog sadašnje formulacije postojećeg teksta, a koji počinje sa riječima «javna isprava», a završava riječima «nema snagu javne isprave.». Javna isprava ili jest ili nije javna isprava i nema javne isprave koja ne bi imala snagu javne isprave.

Članak 26. - članak 53. mijenja se, jer je člankom 371. Obiteljskog zakona («Narodne novine», broj 162/98) stavak 1. točka 1. ovog članka stavljena van snage, te je potrebno drugačije odrediti pravne poslove za koje je potreban javnobilježnički akt. Dosadašnje točke 2., 3. i 4. postaju točke 1. 2. i 3..

U točki 3. ovog članka propisano je da je za valjanost pravnih poslova koje poduzimaju slijepi, potreban javnobilježnički akt. Propisivati obvezu sastavljanja javnobilježničkog akta nije potrebno jer je člankom 77. Zakona o javnom bilježništvu predviđena obveza javnog bilježnika da prije ovjere potpisa strankama pročita pismeno ako je sudionik pravnog posla slijepa osoba. Slijepim osobama je omogućeno da pri stavljanju potpisa budu upoznati sa sadržajem akta kojim izražavaju svoju volju pa nema razloga da za valjanost pravnog posla kojeg sklapaju slijepi bude potreban javnobilježnički akt.

U članku 53. stavak 2. se mijenja te se propisuje da se odredbe stavka 1. točke 3. ne odnose na pravne poslove čije vrijednost ne prelazi 50.000,00 kuna.

Članak 27. - u članku 54. mijenja se stavak 4. i 6. jer je za predloženu dopunu stavka 4. potrebno istaći da se činjenica ispunjenja uvjeta ili roka, za ovršnost javnobilježničkog akta u postojećoj javnobilježničkoj praksi najčešće dokazuje privatnim ispravama (opomenama, raznim karticama zaduženja i sl.), tako su to stranke utanačile u tom aktu na koji traže stavljanje potvrde ovršnosti, a vrlo rijetko ili gotovo nikada javnom bilježniku ne doprinose javne isprave niti pravomoćne presude kojima bi se dokazivalo ispunjenje uvjeta ili roka. Ovom izmjenom legalizirali bi se slučajevi u kojima su se stranke u samim aktima sporazumjele o načinu utvrđivanja ovršnosti.

Izmjenom stavka 6. ovog članka otklonilo bi se nesuglasje sa člankom 3. stavak 3. ovog Zakona a prema kojem samo javnobilježnički akt može biti ovršna isprava. Također bi se otklonili i svi drugi nesporedni oko naplate javnobilježničke naknade pri ovjeri samog potpisa na ispravama takvog sadržaja. Znatno bi se smanjile mogućnosti izigravanja prava javnog bilježnika od strane stranaka na propisanu nagradu jer su javni bilježnici zbog postojeće odredbe članka 54. stavka 6. Zakona, de facto, prisiljeni čitati svaku ispravu na koju stranka traži ovjeru potpisa i u njoj tražiti klauzulu exequendi, a to zasigurno nije bio ni cilj ni svrha zakona. Kako se solemnizacija isprava vrlo često vrši po zahtjevu samo jedne stranke – obveznika, to bi se unošenjem (po javnom bilježniku) rečene izjave u nastavku teksta privatne isprave po zahtjevu nazočne stranke, izbjeglo traženje suglasnosti svih drugih stranaka (vjerovnika) u toj ispravi, a na što javne bilježnike sada obvezuje postojeći stavak 6. članka 54. Zakona. Ujedno bi se ovakvom izmjenom propisa stranke temeljitije poučile o svojim pravima i obvezama, a prihvaćanjem ove izmjene otklonila bi se rečena suprotnost s člankom 3. ovog Zakona.

Članak 28. - predloženom izmjenom stavka 1. i 2. članka 55. vrši se usklađenje sa člankom 67. Ovršnog zakona («Narodne novine», broj 57/96, 29/99, 42/00, 173/03, 114/03, 15/04 i 88/05), kao općim propisom, koji je stupio na snagu poslije Zakona o javnom bilježništvu.

Članak 29. - Dosadašnja odredba čl. 56. ovog Zakona postala je nepotrebna jer ugovori o uređenju imovinskih odnosa bračnih drugova više ne zahtjevaju oblik javnobilježničkog akta, a za nasljedno-pravne ugovore ni do sada nije bilo propisano da se sastavljaju u obliku javnobilježničkog akta. Stoga se u članku 56. stavak 1. briše, a stavak 2. postaje stavak 1., te se dodaje novi stavak 2. kojim je razrađena situacija koja se često događa u praksi da su se sudionici, čak i pred javnim bilježnikom sporazumjeli o bitnim sastojcima nekog pravnog posla, koji treba uobličiti u javnobilježnički akt, međutim, nisu u mogućnosti istovremeno svi pristupiti u javnobilježnički ured radi potpisivanja javnobilježničkog akta. Smatra se da nema razloga da javnobilježnički akt ne bude valjan ako nije svima istovremeno pročitano i ako ga nisu istovremeno potpisali. Bitno je da je javni bilježnik u odnosu na sve u ugovaratelje, postupio po odredbi članka 57. i 58. ovog Zakona.

Članak 30. - u članku 57. mijenja se zadnja rečenica, radi svrsishodnijeg postupanja s priložima i čitanja priloga. Stranke priloge donose sa sobom i za pretpostaviti je da su već ranije upoznate sa njihovim sadržajem. Prema dosadašnjem iskustvu javnih bilježnika stranke se u pravilu odriču čitanja priloga, pa bi samo iznimku od toga pravila trebalo zabilježiti na ispravi.

Članak 31. - dopunom članka 59. stavak 1. otklanjaju se dvojbe koje se pojavljuju u praksi glede pravne valjanosti javnobilježničkih isprava koje su potvrđene samo po obvezniku pravnog posla koji se odnosi na zasnivanje osiguranja tražbine uređene Zakonom.

Izmjenom članka 59. stavak 3. uređuje se što sve treba sadržavati privatna isprava da bi se mogla solemnizirati. Prema postojećoj formulaciji proizlazi da bi privatna isprava i prije samog podnošenja na solemnizaciju, morala imati potpun sadržaj iz članka 69. ovog Zakona, a što u toj fazi postupka to nije moguće, jer ne može privatna isprava unaprijed

sadržavati podatke o javnom bilježniku, naznake kako je utvrđena istovjetnost stranaka i napomene predviđene Zakonom, koje sve podatke je samo javni bilježnik dužan unijeti u svoju potvrdu (solemnizaciju), kao javnu ispravu nakon što ispravu ispita u skladu sa zakonom.

Članak 32. – dosadašnji članak 61. stavak 1. u suprotnosti je sa člankom 60. stavak 2. ovog Zakona. Kada stranka ne raspolaže važećom osobnom iskaznicom ili putovnicom, rijetki su slučajevi da svjedoci istovjetnosti koji osobno i po imenu poznaju stranku da budu istodobno poznati i samom javnom bilježniku. Kada toga nema onda naprosto pojedinim strankama nije moguće na neki drugi način utvrditi istovjetnost. Stoga prijedlog ide za tim da se istovjetnost svjedoka može utvrditi na temelju nekih od isprava u članku 60. stavak 2. ovog Zakona.

U stavku 2. ovog članka koristi se termin «poslovni svjedok», a očito se radi o tiskarskoj pogreški, pa je istu potrebno ispraviti.

Članak 33. - u tekstu Zakona govori se na više mjesta o «svjedocima akta», a ne o pozvanim svjedocima, pa je riječi «svjedoci akta» iznad članka 62. nužno staviti ispred zgrade, a u zagradu staviti riječi («pozvani svjedoci»).

U članku 62. mijenja se stavak 1. jer je Zakon o javnom bilježništvu potrebno uskladiti s odredbama drugih zakona (Zakon o nasljeđivanju i Zakon o obveznim odnosima), a kojima se uređuju ugovori i druge raspoložbe u slučaju smrti. Ovim zakonima ne traži se nužno sudjelovanje i svjedoka akta. Jedino se kod oporuka traže svjedoci oporuke i to samo u slučaju kad oporučitelj oporuku nije u stanju pročitati, pa nema potrebe da se zahtjeva stroži oblik kada su u pitanju ugovori i kada su ugovaratelji u stanju iste sami i pročitati. Točka 2. stavak 1. ovog članka nije potrebna jer u slučaju kada je javni bilježnik istodobno i stalni sudski tumač, nisu potrebni svjedoci akta. Stoga se izmjenom stavka 1. članka 62. predlaže da su svjedoci akta potrebni samo pri sastavljanju javnobilježničkog akta kada je koji od sudionika gluh, nijem ili gluhonijem.

U stavku 3. ovog članka dodaje se da umjesto dva svjedoka akta uz javnog bilježnika se može pozvati i javnobilježnički prisjednik kod drugog javnog bilježnika.

Članak 34. - izmjena članka 65. ovog Zakona određuje da svjedoci akta ili drugi javni bilježnik odnosno javnobilježnički prisjednik od drugog javnog bilježnika mora biti uvijek nazočan prilikom potpisivanja, a čitanju samo na zahtjev stranke osim ako zakonom za pojedine slučajeve nije drugačije određeno. Zbog dvojbi koje u praksi stvara pojam «sudionik», čini se primjereniji za osobe koje sudjeluju u sastavljanju akta i daju svoje izjave o raspoložbama, koristiti pojam «stranka». U stavku 4. ovog članka briše se riječ «slijepa», radi razloga navedenih u obrazloženju iz prethodnog članka (članak 32.).

Članak 35. - izmjena u stavka 1. članka 68. vezana je za prijedlog u članku 37. a u svezi izmjena članka 62. stavka 1. točke 2. Zakona. U članku 68. stavak 1. riječ «prisegnuti» zamjenjuje se riječju «stalni», jer i Zakon o sudovima kao i Pravilnik o stalnim sudskim tumačima koriste termin stalni sudski tumač. Nova formulacija stavka 3. ovog članka proširuje se na način da se uz javnog bilježnika uključuje i sudjelovanje prisjednika, odnosno tumač nije potreban ako javni bilježnik «ili prisjednik» vladaju jezikom kojim se služi i sudionik.

Članak 36. - ovom izmjenom članka 69. iz sadržaja javnobilježničkog akta izostavlja se kao obvezatan podatak o zanimanju stranke jer se radi o podatku koji stranka sama navodi i isti se na niti jedan način ne provjerava, dok je svakako korisnije u javnobilježnički akt unijeti neki od podataka kao što je to npr. za fizičku osobu datum njenog rođenja, ili za

pravnu osobu njen MBS (matični broj subjekta) ili broj drugog registra i njeno sjedište. Dosadašnja praksa pokazala je da je ove podatke korisno unijeti u javnobilježnički akt.

Članak 37. - izmjenjenim člankom 74. stavak 1. i 3. i novim stavkom 7. uređuje se pitanje ovjere prijepisa na drugačiji način, budući da u praksi dolazi do poteškoća, a naročito kod ovjera preslika tzv. «obične preslike isprava». Naime, ovjerom preslike tzv. «obične preslike isprava», slobodno se može kazati da se potvrđuje samo preslika. Ovakovom ovjerom preslike takova isprava u pravnom prometu može samo stvarati zabludu, a oni koji se pouzdaju u njenu vjerodostojnost i podudarnost sa izvornikom mogu imati samo štetu od takve isprave. Postupak ovjere prijepisa je bitno različit od ovjere preslike isprave, pa je stoga potrebno detaljnije urediti pitanje ovjere samog prijepisa isprave.

S obzirom da je pitanje vođenja javnobilježničkog upisnika za sve vrste ovjera i potvrda iz ovog Zakona uređeno člankom 82. ovog Zakona, nije potrebno isto navoditi i u članku 74. Zakona. Stoga se predlaže brisanje dosadašnjeg članka 6.

Novim stavkom 7. ovog članka na drugačiji način uređuje se pitanje postupanja javnog bilježnika prilikom ovjere preslike isprava imajući u vidu različitost postupka u odnosu na samu ovjeru prijepisa isprave uređenog stavkom 2., 3. i 4. ovog članka. Jednaki postupak pri ovjeri prijepisa i preslike po samoj prirodi stvari nije moguć, jer je preslika doslovno slika izvornika, a prijepis to nikada nije (na njemu se na mjestu potpisa stavljaju znakovi «v.r.» i umjesto slike pečata oznaka «MP» i sl.).

Članak 38. - u članku 75. stavak 2. briše se. Vođenje javnobilježničkih upisnika uređeno je člankom 82. ovog Zakona, pa nije potrebno isto navoditi i u članku 75. ovog Zakona.

Članak 39. – mijenja se red riječi u rečenici tako da se iza javnog bilježnika nabraja javni bilježnik, savjetnik i vježbenik.

Članak 40. – u članku 77. stavak 3. dodaje se nova rečenica kojom se propisuje da se svi drugi primjerci istog pismena ovjeravaju po pravilima za ovjeru potpisa. Time se otklanjaju različita tumačenja kod ovjere drugih primjeraka istog pismena.

Članak 41. - u članku 82. stavku 1. Zakona nije na dovoljno jasan način uređeno pitanje vođenja odgovarajućih upisnika glede službenih radnji vršenja javnobilježničkih ovjera odnosno davanja potvrda, pa su tako unutar zagrada navedene samo odredbe članka 74. stavak 6., čl. 75. stavak 2., i čl. 76. stavak 3. Zakona, iz čega bi se dalo zaključiti da se za ostale javnobilježničke ovjere i potvrde iz Zakona niti ne vode posebni javnobilježnički upisnik. Kako je i potvrda (solemnizacija) samo jedna od više javnobilježničkih potvrda predviđena člankom 59. Zakona, a odredba članka 82. stavka 1. ovog Zakona govori samo o službenim radnjama iz članka 70. do 81., to je izmjenom članka 82. trebalo predvidjeti da se i službena radnja iz članka 59. odnosno potvrda isprava upisuju u javnobilježnički upisnik o ovjerama i potvdama, a ne u Opći poslovni upisnik, kako se to bez pravnog utemeljenja sada čini. Stoga je bilo potrebno dopuniti ovaj članak.

Članak 42. - izmjena članka 83. stavak 1. bila je nužna, jer je izdavanje potvrde o učinjenoj opomeni i drugim priopćenjima uređeno člankom 85. Zakona, pa taj dio teksta u članku 82. valja izostaviti jer nema nikakva opravdanja da to bude uređeno na dva mjesta u Zakonu.

Članak 43. - članak 85. stavak 3. nije dovoljno jasno odredio na zahtjev koje će stranke javni bilježnik utvrditi istovjetnost stranke koja je zatražila službenu radnju, pa je to bilo potrebno urediti predloženom izmjenom.

Članak 44. – nejasnoće u primjeni članka 86. sastojale su se u tome, što je najprije trebalo izvješćivati stranku koja je zatražila poduzimanje javnobilježničke radnje o tome da nije uspjelo tzv. «neposredno javnobilježničko priopćenje», pa tek na ponovni zahtjev stranke, dostavu obavljati putem pošte i time obaviti tzv. «posredno javnobilježničko priopćenje». Ukoliko ne bi došlo do izmjene ovog članka i dalje bi se radile dvije odvojene javnobilježničke radnje, a stranke bi bez potrebe morale snositi dvostruki trošak takvih priopćenja.

Članak 45. - dosadašnje rješenje iz članka 89. stavak 2. da zapisnik potpisuje i osoba koja je predsjedavala sjednici nema posebnog opravdanja, kada se to ne čini ni sa zapisnicima Glavnih skupština dioničkih društva koja nije ništa manje značajna isprava. Zbog nejasnoća u stavku 3. ovog članka na čiji će zahtjev javni bilježnik utvrđivati istovjetnost predsjednika odnosno osobe koja je predsjedavala sjednici, bilo je potrebno to pitanje jasnije precizirati ovim izmjenama.

Članak 46. - izmjena članka 93. stavak 1. proizlazi iz činjenice što se vrlo često u praksi događalo da pojedine stranke, koje neposredno nisu sudjelovale kod javnog bilježnika u sastavljanju i ovjeravanju isprava, traže te isprave, jer su one sastavljene i ovjerene u svezi nekih njihovih prava i pravnih interesa. Tada su javni bilježnici zbog nedovoljne preciznosti propisa bili u dvojbi što činiti u takvim slučajevima, a da istodobno na štetu samih stranaka ne povrijede javnobilježničku tajnu ili koju drugu odredbu zakona.

Članak 47. - izmjena u stavku 1. članka 94. u skladu je sa izmjenom u članku 74. ovog Zakona.

Članak 48. - u članku 97. stavak 2. riječ «i obični» briše se, a u stavku 3. brojka «1» zamjenjuje se sa brojkom «2» jer su osobe koje mogu dopustiti razgledavanje isprava i izdavanje njihovih prijepisa navedene u stavku 2., a ne kako je pogrešno navedeno u stavku 1.

Članak 49. - riječ «potpuni otpravak» u članku 101. ovog Zakona nepravilno je upotrijebljen jer nema «nepotpunog otpravka», a prijepis može biti potpun ili u izvodu. Svaki otpravak samo potpuni prijepis javnobilježničkog akta (definicija iz članka 95. stavak 2.) i ne može biti u nikakvom drugom obliku, pa je stoga primjerenije u članku 101. umjesto «otpravka» upotrijebiti izraz «prijepis».

Članak 50. – mijenja se obrazloženje. U članku 108. stavak 3. naveden je «članak 140», a treba pisati «članak 141» jer članak 141. ovog Zakona propisuje ovlasti Komore.

Članak 51. - pored isprava, novca i vrijednosnih papira, kao javnobilježničkih pologa, moguće je u javnobilježnički polog uzeti i dragocjenosti jer to proizlazi iz odredbi članka 113. i članka 116. stavak 1. točka 5. Zakona, a u člancima od 109. do 112. nije predviđeno njihovo preuzimanje radi čuvanja i predaje, kako je sve to uređeno za isprave, novac i vrijednosne papire. Stoga je nužno dopuniti naslove navedenih članaka kako bi se te odredbe mogle odnositi i na dragocjenosti.

Članak 52. - u članku 109. stavak 3. omaškom je naveden broj «1», a ispravno bi trebao biti broj «2».

Članak 53. - s obzirom na izmijenjeni nadnaslov iznad članka 109., kao i na izmjene u naslovima čl. 110., 111. i 112., bilo je nužno i u članku 110. dodati da javni bilježnik može peruzeti na čuvanje i dragocjenosti.

Članak 54. - obrazloženje kao kod članka 53. prijedloga Zakona.

Članak 55. - članak 116. mijenja se jer su vrste, oblik i sadržaj upisnika i knjiga, tehničko, a ne pravno pitanje, te nema potrebe da se njihova vrsta, oblik i sadržaji propisuju zakonom koji bi zbog proširenja ovlasti javnih bilježnika, ovim i drugim zakonima, često puta morao biti podložan promjenama i na taj način otežavao uvođenje novih upisnika. Stoga je bilo nužno izmijeniti članak 116. ovog Zakona, a ova pitanja urediti Javnobilježničkim poslovníkom.

Članak 56. - u članku 117. stavku 2. dodaje se riječ «Ministarstvo» jer je sasvim logično da predsjednik suda, kao «produžena ruka Ministarstva» o poduzetim radnjama iz ovog stavka izvijesti i Ministarstvo. Također je potrebno i treću rečenicu u stavku 2. brisati, jer je člankom 130. ovog Zakona određeno da vršitelja dužnosti određuje Ministarstvo, a ne Komora.

Članak 57. - u članku 118. stavak 3. se mijenja jer javni bilježnik «nema nasljednika», već će upisnike i druge knjige popuniti javni bilježnik ili vršitelj dužnosti koji je preuzeo spise, ukoliko je to moguće.

Članak 58. – U naslovu Glave osme – javnobilježnički prisjednici, vježbenici, savjetnici, zamjenici i vršitelji dužnosti javnog bilježnika, mijenja se red riječi tako da se riječ «savjetnici» stavlja ispred riječi «vježbenici». U članku 59. (članak 61. prijedloga) propisano je da u javnobilježničkom uredu uz javnobilježničkog prisjednika i vježbenika, može biti zaposlen i javnobilježnički savjetnik. Stoga je nužno da i naslov navedene Glave odgovara sadržaju članaka koji slijede.

Članak 59. – u članku 122. dodan je novi stavak 2. kojim je određeno je da u javnobilježničkom uredu može biti zaposleno najviše dva javnobilježnička prisjednika. Zakonom o javnom bilježništvu određuje se javno bilježništvo kao javna služba koju obavljaju javni bilježnici kao samostalni i neovisni nosioci te službe, te imaju svojstvo osoba javnog povjerenja. Javne bilježnike sukladno odredbama Zakona o javnom bilježništvu imenuje ministar pravosuđa. Broj javnobilježničkih mjesta u Republici Hrvatskoj je ograničen i predstavlja numerus clausus. Drugim riječima, građani od javnog bilježnika, kao nositelja ove javne službe i kao osobe javnog povjerenja, prvenstveno očekuju da javnobilježničku službu obnaša upravo javni bilježnik, a ne javnobilježnički prisjednik. Tako je npr. i Zakon o nasljeđivanju odredio javnog bilježnika kao sudskog povjerenika za provođenje ostavinskih rasprava, a ne javnobilježničkog prisjednika. Temeljem Zakona o javnom bilježništvu javni bilježnik prenio je svoju ovlast na javnobilježničkog prisjednika. Određivanjem broja javnobilježničkih prisjednika u javnobilježničkom uredu želi se postići da pojedini javnobilježnički uredi da ne poprime karakter monopola na pojedinom području. Ukoliko jedan javnobilježnički ured ima takav opseg posla da može zaposliti više od dva javnobilježnička prisjednika, tada su se sukladno odredbama ovog Zakona stekli uvjeti da se na tom području odredi još jedno javnobilježničko mjesto i imenuje još jedan javni bilježnik. Na taj način građanima se javnobilježnička služba čini više dostupnom jer na tom području javnobilježničku službu obnaša više javnih bilježnika. Određivanje broja javnobilježničkih prisjednika upravo je poticaj da se preispita sadašnji broj javnih bilježnika i javnobilježničkih ureda, a ne da je kao do sada broj javnobilježničkih mjesta ograničen i predstavlja numerus clausus.

Ovakovo određivanje broja javnobilježničkih prisjednika u javnobilježničkom uredu ne predstavlja ograničenje prava na rad i slobodu rada utvrđenu Ustavom Republike Hrvatske, već upravo otvara mogućnost da se udovoljavajući Zakonu o javnom bilježništvu odredi novo javnobilježničko mjesto, a koje nadalje može zaposliti još daljnja dva javnobilježnička prisjednika. Usporedbe radi i broj sudskih savjetnika u sudu određen je brojem sudaca u tom sudu, kao i opsegom posla u sudu, pa shodno tome valjalo je i broj javnobilježničkih prisjednika na ovakav način odrediti. Dosadašnja praksa pokazuje da i sada u javnobilježničkim uredima uglavnom je zaposleno jedan do dva javnobilježnička prisjednika, pa nema potrebe da se stvaraju javnobilježnički uredi sa velikim brojem prisjednika. U prelaznim odredbama ovog Prijedloga predviđeno je da u javnobilježničkim uredima koji imaju zaposleno više od dva javnobilježnička prisjednika, javnobilježnički prisjednici i dalje ostaju zaposlenici tih ureda.

Članak 60. – u članku 123. stavku 2. treba brisati riječi «i stavka 3.» iz razloga jer u članku 13. ovog Zakona nema stavak 3. U javnobilježničkoj praksi javlja se problem pravnog statusa javnobilježničkog vježbenika koji je nakon položenog pravosudnog ispita nastavio sa radom kod javnog bilježnika. Postavlja se pitanje ima li takva osoba i dalje ovlasti koje je imala za vrijeme statusa javnobilježničkog vježbenika ili su te ovlasti istekom vježbeničkog staža prestale. S obzirom da se radi o osobi – diplomiranom pravniku s položenim pravosudnim ispitom, takva bi osoba uz ovlasti koje je po zakonu imala kao javnobilježnički vježbenik bila ovlaštena obavljati i još neke javnobilježničke radnje, te dopunske ovlasti bile bi u ovjerama i potvrdama isprava, osim potvrda (solemnizacija isprava). Ovim bi se osobama moralo omogućiti ovjeravanje isprava i izdavanje odgovarajućih potvrda u ime i za račun javnog bilježnika. Javnobilježnički savjetnik u javnobilježničkom uredu predstavlja novinu u odnosu na sadašnji Zakon o javnom bilježništvu, koja omogućava zapošljavanje još jednog profila diplomiranog pravnika u javnobilježničkom uredu. Određivanje broja javnobilježničkih savjetnika u javnobilježničkom uredu proizlazi iz ovlasti koje javnobilježnički savjetnik ima, pa je ocjenjeno da je jedan javnobilježnički savjetnik dostatna ispomoć za obavljanje određenih poslova u javnobilježničkom uredu jer dobrim dijelom obavljanjem svojih poslova rasterećuje javnog bilježnika odnosno javnobilježničkog prisjednika. Prema tome, uvođenjem javnobilježničkog savjetnika proširuje se krug osoba koje se mogu zaposliti u javnobilježničkom uredu, a čime se ova služba čini kvalitetnijom i učinkovitijom.

Članak 61. – naslov iznad članka 126. mijenja se jer se u naslov dodaje «savjetnik». Naime, predloženim izmjenama predviđeno da je u javnobilježničkom uredu zaposlen i savjetnik, pa je stoga potrebno uskladiti i naslov iznad odredaba koje reguliraju prava i dužnosti javnobilježničkog prisjednika, savjetnika i vježbenika.

Također se predlaže i izmjena članka 126. U stavku 1. ovog članka propisuje se dužnost javnog bilježnika da omogući javnobilježničkom prisjedniku, savjetniku i vježbeniku rad na svim poslovima iz njihovog djelokruga koji su određeni ovim Zakonom.

Ovim odredbama propisano je da se poslovi javnobilježničkog prisjednika mogu ograničiti. Stavkom 3. ovog članka javnobilježničkom vježbeniku daju se šire ovlasti tako da može obavljati i radnje javnobilježničkog priopćenja, kao i radnje dostave.

Stavkom 4. ovog članka određuju se poslovi koje može obavljati javnobilježnički savjetnik. Za izmjenu u stavku 5. važno je istaknuti da javnobilježnički prisjednik, savjetnik i vježbenik sve javnobilježničke isprave koje su ovlašteni sastaviti, ovjeriti ili potvrditi, trebaju potpisati svojim imenom uz napomenu da to potpisuju za javnog bilježnika kako bi se moglo utvrditi od koga ta isprava potječe. Ovdje je važno naglasiti i odgovornost javnog

bilježnika i uputiti na propise temeljem kojih bi javni bilježnik mogao snositi odgovornost za kvalitetu takvih isprava. Kod izmjene u stavku 6. ovog članka bilo je potrebno predvidjeti primjenu supsidijarnih pravila i za pravni položaj javnobilježničkog savjetnika. Dopuna ovog članka sa novim stavkom 7. predviđa i polaganje potpisa javnobilježničkog prisjednika, savjetnika i vježbenika, jednako kao i javnog bilježnika, jer su i oni ovlaštene osobe čiji potpisi na izdanim javnobilježničkim ispravama u određenim slučajevima podliježu nadovjeri – legalizaciji kod nadležnog suda, pa bi bez ovako predloženog rješenja bilo upitno kako bi nadležni sud u slučaju potrebe mogao ovjeravati njihove potpise.

Članak 62. - u članku 128. stavak 1. pogrešno se poziva na članak 129. stavak 4., a odnosi se na članak 129. stavak 3. što se smatra dužom odsutnošću javnog bilježnika.

U stavku 128. stavku 2. dodaje se i točka 8. jer i zamjenik javnog bilježnika mora ispunjavati sve uvjete iz čl. 13. za imenovanje javnog bilježnika, a da bi mogao obavljati dužnost zamjenika javnog bilježnika.

U stavku 3. ovog članka riječi «zamjenika postavi Komora» jer zamjenika javnom bilježniku ne postavlja Komora već Ministarstvo pravosuđa, pa je dosadašnja formulacija pogrešna.

Članak 63. - u članku 129. stavak 1. mijenja se jer će Ministarstvo pravosuđa, prije nego što zamjenik započne sa radom, donijeti rješenje o njegovom postavljenju, a javni bilježnik dužan je potrebu za zamjenikom prijaviti Ministarstvu i naznačiti duljinu trajanja zamjene.

U stavku 2. ovog članka određuje se da zamjena može trajati najdulje godinu dana, a u posebnim slučajevima kao npr. teža bolest, na zahtjev javnog bilježnika može se i produžiti.

U stavku 3. ovog članka određuje se rok u kojem Ministarstvo pravosuđa, ako ne odobri predloženog zamjenika, mora pozvati javnog bilježnika da predloži drugu osobu za svog zamjenika.

U stavku 4. ovog članka ispravlja se riječ «zastupnika», jer bi trebalo pisati riječ «zamjenika».

Članak 64. - u članku 130. stavku 1. riječi «bude premješten» brišu se jer u ovom Zakonu ne postoji institut «premještaja» javnog bilježnika.

U stavku 3. riječ «njegov» zamjenjuje se sa riječima «za svoj» jer vršitelj dužnosti nastavlja sa radom i vodi javnobilježničke poslove za svoj račun, a ne za račun javnog bilježnika, a koji je mogao biti udaljen iz službe, lišen zvanja ili je umro, pa je bilo potrebno brisati i riječi «i pripada mu pravo na nagradu za obavljani posao».

Članak 65. - u članku 131. stavku 1. riječ «uvjerenje» zamjenjuje se riječju «rješenje» jer Ministarstvo ne izdaje uvjerenje već donosi rješenje, pa shodno tome nužno je izvršiti promjenu.

U stavku 2. ovog članka brišu se riječi «zakonom određenom sudu» jer nema drugog zakonom određenog suda kod kojeg se doponiraju potpis i otisak pečata, osim suda pred čijim se predsjednikom polaže prisega od strane vršitelja dužnosti zamjenika, pa je nepotrebno kazati u članku 131. stavak 2. da će se primjerak potpisa i otisak pečata osim Komori dostavljati i zakonom određenom sudu, kada su kod toga suda i deponirani.

U stavku 4. učinjena je pogreška kad je upotrebljen izraz «zastupnik» umjesto «zamjenik», a u stavku 7. riječi «djelovodnik isprava» zamjenjuje se riječima «upisnicima i knjigama javnog bilježnika iz članka 116. Zakona», jer djelovodnik isprava ne postoji.

Članak 66. - u članku 132. dodaje se novi stavak 4., i stavak 5. se mijenja, kojim se predlaže osnivanje javnobilježničkih zborova. Za sada je osnivanje javnobilježničkih zborova propisano u statutu. Trebalo bi u budućem radu osnažiti i institucionalizirati rad

javnobilježničkih zborova, pa ih je potrebno predvidjeti i samim Zakonom o javnom bilježništvu.

Članak 67. - u članku 133. stavku 1. točka 6. riječ «da» bespotrebno je stavljena, pa ju treba brisati.

Članak 68. - u članku 141. stavku 3. riječ «pojedinih» se briše, jer se pregled neće obavljati u «pojedininim uredima», već će se obaviti pregled svih javnobilježničkih ureda.

Članak 69. - u članku 143. stavku 1. briše se riječ «ili staleškog» jer je to arhaizam i iz Zakona takov izraz treba izbaciti. Dopunom članka 143. sa stavkom 8. uvodi se iznimka jer se odsustvom jednog javnog bilježnika ne dovodi u pitanje funkcioniranje javnobilježničke službe. U takvim slučajevima nitko ne trpi štetu do koje može doći u ostalim slučajevima.

Članak 70. - u članku 145. stavak 1. riječi «zvanju» zamjenjuju se riječima « u ubavljanju javnobilježničke službe», a riječi «svog staleža» zamjenjuju se riječima «javnobilježničke službe».

Stavak 4. ovog članka briše se, jer se disciplinski prijestupi mogu propisati samo zakonom, a ne Statutom Komore.

Članak 71. - u članku 146. stavku 2. riječi «sudskog suradnika», zamjenjuju se riječima «sudskog savjetnika», jer je izmjenama Zakona o sudovima, sudski suradnik zamijenjen sa sudskim savjetnikom, pa i ovaj Zakon zbog toga potrebno uskladiti.

Članak 72. - u članku 147. stavku 3. iza točke 2. dodaje se nova točka 3. jer se kazna oduzimanja prava na obavljanje službe može izreći i ako je javni bilježnik zbog ranije počinjenog teškog kaznenog djela bio kažnjavan kaznom o privremenom oduzimanju prava na obavljanje službe u trajanju do godine dana.

U stavku 5. ovog članka kazna zbog disciplinskog prijestupa osim javnobilježničkim prisjednicima i vježbenicima može se izreći i javnobilježničkom savjetniku.

U stavku 5. točka 2. riječi «plaće sudačkog suradnika» zamjenjuju se riječima «plaće sudskog savjetnika».

U stavku 5. točka 3. se briše jer kazna zbog disciplinskog prijestupa ne može biti produljenje vremena vježbeničke vježbe, s obzirom da se takova kazna ne izriče ni sudačkim vježbenicima.

Članak 73. – riječi «javnobilježnički savjetnik» stavljaju se ispred riječi «vježbenik».

Članak 74. - u članku 149. dodaje se novi stavak kojim se određuje da ako disciplinski prijestup povlači kaznenu odgovornost, disciplinski postupak može se pokrenuti sve do vremena u kojem zastarjeva pokretanje stegovnog postupka.

Članak 75. - u članku 150. dodaje se novi stavak 4. jer je dosadašnja praksa pokazala da Ministarstvo u većini slučajeva nema saznanja o pokrenutim disciplinskim postupcima kao i izrečenim disciplinskim kaznama, pa je nužno da javnobilježnička disciplinska vijeća o tome obavijeste Ministarstvo koje imenuje javne bilježnike i donosi rješenje o njihovom razrješenju od javnobilježničke službe.

Članak 76. - u članku 153. stavak 1. dodaje se da je i Ministarstvo ovlašteno podnijeti prijedlog za pokretanje disciplinskog postupka, a što do sada nije bilo predviđeno. U ovom članku dodaje se novi stavak kojim se određuje obveza Komore, državnog odvjetnika i oštećenika da o pokrenutom disciplinskom postupku obavijeste Ministarstvo.

Članak 77. - u članku 155. iza riječi «javnog bilježnika, vršitelja dužnosti, javnobilježničkog zamjenika, prisjednika i vježbenika» dodaje se riječ «i savjetnika», a sukladno dodanom stavku 7. članka 123.

Članak 78. - u članku 157. stavku 2. upotrebljene su dva puta iste riječi «iz opravdanih razloga», a da za to nije bilo potrebe. Radi se o očitijoj omašci kod donošenja Zakona, pa je potrebno to ispraviti.

Članak 79. – ovim člankom u naslovu iznad članka 164. Zakona, brišu se riječi «i predujam», jer je i članak 81. Konačnog prijedloga izmijenjen tako da javni bilježnik ne može tražiti i primjereni predujam za obavljene posao.

Članak 80. – brišu se riječi «a može tražiti i primjereni predujam», jer je ovim člankom već određeno da je javni bilježnik ovlašten tražiti da mu se nagrada plati odmah po obavljenom poslu.

Članak 81. - u članku 170. stavak 1. iza riječi «odvjetništvu» dodaju se riječi «i u javnom bilježništvu», jer je do sada u praksi bilo različitih tumačenja da li dipl. pravnici s položenim pravosudnim ispitom, nakon dvije godine rada u javnom bilježništvu stječu pravo na polaganje javnobilježničkog ispita ili to pravo stječu nakon tri godine kao da rade na drugim pravnim poslovima. S obzirom da diplomirani pravnici nakon pravosudnog ispita mogu u javnobilježničkom uredu raditi kao javnobilježnički savjetnici, predlaže se da pravo na polaganje javnobilježničkog ispita mogu ostvariti nakon dvije godine rada u javnobilježničkom uredu.

Članak 82. - s obzirom da je dopunom članka 122. ovog Zakona određeno da u javnobilježničkom uredu može biti zaposleno najviše dva javnobilježnička prisjednika, a već sada u nekim javnobilježničkim uredima zaposleno je i više javnobilježničkih prisjednika, bilo je potrebno tim prisjednicima omogućiti nastavak rada.

Članak 83. - s obzirom da je neke izraze u sadašnjem zakonu bilo potrebno zamijeniti novim izrazima, kao npr. «ministar pravosuđa», «Ministarstvo pravosuđa», «izvršna» i dr. s drugim izrazima, pa kako se ne bi pojedine riječi pojedinačno mijenjale u svakom članku, predloženo je da se te riječi i izrazi u odgovarajućem padežu mijenjaju u cijelom tekstu Zakona o javnom bilježništvu.

Članak 84. – ovim člankom određuje se da će ministar pravosuđa u roku od 3 mjeseca po stupanju na snagu ovog Zakona donijeti izmjene i dopune Javnobilježničkog poslovnika i Pravilnik o službenim sjedištima javnih bilježnika.

Članak 85. – ovom odredbom ovlašćuje se Odbor za zakonodavstvo Hrvatskog sabora da utvrdi i izda pročišćeni tekst Zakona o javnom bilježništvu.

Članak 86. - ovim člankom određuje se stupanje na snagu ovog Zakona.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona ne treba osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu RH.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnom bilježništvu razlikuje se od Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnom bilježništvu koji je bio na prvom čitanju u Hrvatskom saboru, u tome što su pojedine primjedbe zastupnika i nadležnih Odbora Hrvatskog sabora na navedeni tekst usvojene, te ih je trebalo ugraditi u Konačni prijedlog Zakona.

Prihvaćen je prijedlog Odbora za pravosuđe Hrvatskog sabora, kao i zastupnika da se preciznije odrede kriteriji za utvrđivanje sjedišta javnih bilježnika, kao i broja javnih bilježnika. Naime, u dopuni članka 8. stavak 2. Prijedloga ovoga Zakona data je ovlast Ministarstvu pravosuđa odnosno ministru da može na pojedinom službenom području javnog bilježnika povećati broj javnobilježničkih mjesta radi urednijeg obavljanja javnobilježničke službe na određenom području odnosno da na pojedinom području može i samanjiti broj javnobilježničkih mjesta. Primjedba na ovu dopunu prihvaćena je, te ista nije u Konačnom prijedlogu, već se u članku 16. Zakona preciznije utvrđuju kriteriji za utvrđivanje javnobilježničkih mjesta. Prema tome, primjedba da će ministar pravosuđa samostalno utvrđivati broj javnobilježničkih ureda prihvaćena je, te dopuna članka 8. stavak 2. izostavljena u Konačnom prijedlogu ovog Zakona. Stoga će se i nadalje posebnim Pravilnikom utvrditi broj javnobilježničkih sjedišta i javnih bilježnika na temelju utvrđenih kriterija u ovom Zakonu.

Primjedbe koje se odnose na povećanje broja javnobilježničkih mjesta prihvaćene su i razrađene u izmjenama i dopunama članka 16. Zakona kojim se dodatno utvrđuju kriteriji za utvrđivanje broja javnobilježničkih mjesta, a posebno kada je u pitanju gospodarski razvitak određenog područja, te da li na tom području uz općinski sud ima svoje sjedište i trgovački suda, kao i broj registriranih pravnih osoba i obrta. Kao kriterij posebno se uzima u obzir i broj povjerenih poslova tj. broj ostavina koje vode javni bilježnici, kao i broj ovršnih predmeta. Osim ovih kriterija u Konačnom prijedlogu ovog zakona izmijenjen je i stavak 2. članka 16. i to tako da je kriterij «dvadeset tisuća stanovnika na području zakonom određenog suda» promijenjeno odnosno smanjeno i kao kriterij uzeto je «petnaest tisuća stanovnika na području zakonom određenog suda». Razlog za promjenu broja stanovnika po javnom bilježniku nalazi se u činjenici da sadašnji raspored sjedišta javnobilježničkih mjesta ne odgovara potrebama građana, jer građani u pojedinim manjim naseljima temeljem ovako visoko postavljenog kriterija (broja stanovnika), imaju mogućnost koristiti usluge samo jednog javnog bilježnika. Uspoređujući broj javnih bilježnika u zemljama Europske unije, možemo vidjeti da u Hrvatskoj na 4,6 milijuna stanovnika sada ima svega 259 javnih bilježnika odnosno 18 500 stanovnika po jednom javnom bilježniku. Primjera radi navodimo podatak da Njemačka ima 9.867 javnih bilježnika odnosno 8.381 stanovnik po javnom bilježniku, a Francuska ima 8.122 javna bilježnika odnosno 7.614 stanovnika po jednom javnom bilježniku, a Belgija ima 1.226

javnih bilježnika odnosno 8.493 stanovnika po jednom javnom bilježniku, Luksemburg ima 36 javnih bilježnika odnosno 12.750 stanovnika po jednom javnom bilježniku, Španjolska ima 2.950 javnih bilježnika odnosno 13.991 stanovnik po jednom javnom bilježnik i Portugal ima 543 javna bilježnika odnosno 19.481 stanovnik po jednom javnom bilježniku.

Ovi kriteriji biti će osnova za određivanje većeg broja javnobilježničkih mjesta u pojedinim naseljima.

Prihvaćena je primjedba na članak 7. Prijedloga, kojim se mijenja članak 13. stavak 1. točka 5. i riječ «pet» zamjenjuje se riječju «tri», a odnosi se na godine radnog staža odnosno radnog iskustva poslije položenog pravosudnog ispita kao uvjet za imenovanje za javnog bilježnika, te se u Konačnom prijedlogu umjesto riječi «tri» ponovno stavlja riječ «pet».

Prihvaćena je primjedba da se pojedini javni bilježnici povezuju sa trgovačkim društvima (bankama i dr.) i time stvaraju monopolni odnos. Stoga je u članku 40. Konačnog prijedloga izostavljena mogućnost deponiranja potpisa zastupnika pravne osobe kod pojedinog javnog bilježnika. Naime, deponirani potpis kod javnog bilježnika obvezivao je građane da upravo moraju dolaziti u određeni javnobilježnički ured kako bi obavili javnobilježničku radnju.

Prihvaćena je primjedba da se iz članka 164. Zakona izostavi da je javni bilježnik ovlašten tražiti «i primjereni predujam» jer nema potrebe da javni bilježnik uzima predujam za obavljene radnje s obzirom da odmah naplaćuje svoju nagradu.

Prihvaćene su primjedbe koje se odnose na nomotehničko uređenje teksta, te ih se posebno ovdje ne obrazlaže.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJI SU DATI NA PRIJEDLOG ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH NISU PRIHVAĆENA

Prijedlog zastupnika da se, uz utvrđivanje broja javnobilježničkih mjesta odnosno broj javnih bilježnika, uvede i «kvota», kako bi se javnobilježnički poslovi ravnomjerno rasporedili među javnim bilježnicima, umjesto da se stvaraju veliki javnobilježnički uredi, koji imaju na pojedinom području monopol, nije prihvaćen.

Sadašnji raspored javnobilježničkih ureda utvrđen je tako da pokriva područja svih općinskih sudova u Republici Hrvatskoj, međutim, sva područja nemaju jednak broj stanovništva i u Republici Hrvatskoj gospodarski razvitak i poslovanje nije ravnomjerno. Iz analize javnobilježničkih poslova u 2005. godini, proizlazi da su u Republici Hrvatskoj svi javni bilježnici ukupno obavili 2.858.171 ovjeru potpisa i potvrda, proveli ukupno 56.305 ostavinskih postupaka i sastavili javnobilježničkih akata, potvrda (solemnizacije), privatnih isprava, zapisnika o potvrdama i svjedočenjima, kao i drugih javnobilježničkih radnji ukupno 195.111. U Zagrebu 50 javnih bilježnika ukupno je ovjeralo 777.484 ovjere potpisa i potvrda, 9.807 ostavinskih postupaka i sastavilo 48.436 javnobilježničkih akata, potvrda privatnih isprava, zapisnika o potvrdama i svjedočenjima, kao i druge javnobilježničke radnje.

Navedeni podaci ukazuju na koncentraciju javnobilježničkih poslova i radnji na pojedinom području, pa uvođenjem «kvota» za pojedini javnobilježnički ured značio bi ograničenje poslovanja javnog bilježnika u pogledu opsega posla, a građani bi bili primorani da odlaze u drugi javnobilježnički ured da obave javnobilježničku radnju. U manjim naseljima «kvote» nije moguće uvesti iz razloga što se već sada pokazuje da u tim naseljima pojedini javni bilježnici po opsegu posla ne dostižu ni prosječni opseg posla obavljenih javnobilježničkih poslova po jednom bilježniku. Uvođenje «kvota» s jedne strane otežalo bi pristup građana javnobilježničkim uredima, a s druge strane «kvote» ne bi bilo adekvatno rješenje za sva područja gdje su javnobilježnički uredi.

Pitanje ravnomjernog rasporeda javnobilježničkih poslova potrebno je riješiti povećanjem broja javnobilježničkih ureda na pojedinim područjima odnosno naseljima i to prvenstveno u velikim gradovima. Na taj način građanima bi bio dostupan veći broj javnobilježničkih ureda gdje bi mogli zadovoljiti svoje potrebe za javnobilježničkim uslugama i povećanjem broja javnih bilježnika pojačala bi se i konkurencija među njima. To bi ujedno utjecalo da se ne stvaraju veliki javnobilježnički uredi u kojima bi bila koncentracija posla, već bi to bilo na taj način raspoređeno na više javnih bilježnika.

Ovim Zakonom određeno je da u javnobilježničkom uredu mogu biti zaposlena dva javnobilježnička prisjednika i jedan javnobilježnički savjetnik, te primjedba da se to odredi ovim Zakonom nije prihvaćena jer je već to uneseno u tekst Zakona.

Primjedbe koje se odnose na nagrade javnih bilježnika i prigovor da su te nagrade previsoke, nisu prihvaćene, jer javnobilježnička tarifa ne određuje se ovim zakonom, već javnobilježničku tarifu donosi Hrvatska javnobilježnička komora uz suglasnost Ministarstva pravosuđa. Stoga će biti potrebno da se napravi analiza nagrada javnih bilježnika kao javnobilježnička tarifa i uskladi sa platežnom moći građana.

TEKST ODREDBA VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Javnost i izvršnost javnobilježničkih isprava

Članak 3.

(1) Javnobilježničke isprave su isprave o pravnim poslovima i izjavama koje su sastavili javni bilježnici (javnobilježnički akti), zapisnici o pravnim radnjama koje su obavili ili kojima su bili nazočni javni bilježnici (javnobilježnički zapisnici) i potvrde o činjenicama koje su posvjedočili javni bilježnici (javnobilježnička potvrda).

(2) Javnobilježničke isprave i njihovi otpravci izdani po ovom Zakonu imaju snagu javnih isprava, ako su prigodom njihova sastavljanja i izdavanja ispunjene bitne formalnosti propisane ovim zakonom.

(3) Javnobilježnički akt može biti izvršna isprava u slučajevima predviđenim ovim zakonom.

Službeni pečat, štambilja i grb

Članak 6.

(1) Javni bilježnik ima svoj službeni pečat i štambilju kojima ovjerava svaku ispravu koju sastavi ili pregleda u povodu radnji koje poduzme u obavljanju svoje službe.

(2) Javni bilježnik može imati grb. Grb može biti sastavni dio ploče kojom se obilježava službeno sjedište. Grb se može koristiti i na ispravama javnog bilježnika. Grb javnog bilježnika mora biti odvojeno istaknut od grba Republike Hrvatske.

(3) Pečat, štambilju i grb javnog bilježnika odobrava i ovjerava predsjednik zakonom određenog suda na području kojega je sjedište javnog bilježnika.

Hrvatska javnobilježnička komora

Članak 9.

Javni bilježnici na području Republike Hrvatske obavezno se udružuju u Hrvatsku javnobilježničku komoru (u daljnjem tekstu: Komora). Sjedište Komore je u Zagrebu.

Glava druga

IMENOVANJE JAVNIH BILJEŽNIKA, PRESTANAK NJIHOVE SLUŽBE I
PRIVREMENO UDALJENJE IZ SLUŽBE

Uvjeti za imenovanje

Članak 13.

(1) Za javnog bilježnika može biti imenovana osoba:

1. koja je državljanin Republike Hrvatske,
2. koja ima poslovnu sposobnost i ispunjava opće zdravstvene uvjete za obavljanje sudačke službe,
3. koja je u Republici Hrvatskoj diplomirala pravni fakultet ili koja je nostrificirala svoju diplomu o završenom pravnom fakultetu izvan Republike Hrvatske,
4. koja je položila pravosudni i javnobilježnički ispit,
5. koja ima nakon položenog pravosudnog ispita najmanje pet godina radnog staža na pravnim poslovima,
6. koja je dostojna javnog povjerenja za obavljanje javnobilježničkog poziva,
7. koja se obvezala da će, ako bude imenovana za javnog bilježnika, napustiti drugu naplatnu službu ili kakvo drugo naplatno zaposlenje, ili članstvo u tijelu pravne osobe koja obavlja kakvu gospodarsku djelatnost,

8. koja aktivno vlada hrvatskim jezikom i drugim jezikom koji je službeni na području na kojemu treba obavljati javnobilježničku službu,

9. koja može dokazati da će osigurati opremu i prostorije koji su prema kriterijima što ih je utvrdilo Ministarstvo potrebni i primjereni za obavljanje javnobilježničke službe.

(2) Smatrat će se da ne ispunjava uvjet iz stavka 1. toč. 6 ovog članka osoba:

- protiv koje je otvorena istraga,

- koja je osuđena zbog krivičnog djela iz koristoljublja ili zbog inače nečasnog krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti, sve dok traju pravne posljedice osude,

- koja je odlukom disciplinskog tijela lišena zvanja suca, državnog službenika, javnog bilježnika, javnobilježničkog prisjednika ili odvjetnika, dok ne prođu tri godine od dana lišenja zvanja,

- na temelju ponašanja koje je moguće opravdano zaključiti da neće pošteno i savjesno obavljati javnobilježničku službu,

- koja je prezadužena,

- koja se nalazi po dstečajem ili je glavnim dioničarem ili glavnim nositeljem osnivačkih prava pravne osobe koja je pod stečajem.

Postupak imenovanja

Članak 14.

(1) Javnog bilježnika imenuje rješenjem ministar pravosuđa (dalje u tekstu: Ministar) na temelju provedenog natječaja. Rješenje Ministra je konačno. Protiv takvog rješenja Ministra može se pokrenuti upravni spor.

(2) Natječaj za imenovanje javnih bilježnika provodi Komora, na temelju naloga Ministarstva.

(3) U natječaju mora biti naznačeno područje za koje se treba imenovati javni bilježnik. Ako se istovremeno raspisuje natječaj za više javnobilježničkih mjesta, u natječaju će se kandidati upozoriti na to da se mogu natjecati za sva, samo neka ili pojedina od tih mjesta. Kandidati su ovlašteni odrediti prioritet mjesta na kojima žele biti imenovani.

(4) Natječaj mora biti objavljen u "Narodnim novinama" u roku od 15 dana pošto Komora primi nalog Ministarstva.

(5) Rok za prijave na natječaj ne smije biti kraći od trideset dana.

(6) Prijave na natječaj s priložima kojima se dokazuje da su ispunjeni zakonski uvjeti podnose se pismeno Komori, koja je ovlaštena pobliže odrediti oblik i sadržaj te broj primjeraka prijave i priloga.

(7) Po okončanju natječaja Komora je dužna dostaviti Ministarstvu primljene prijave sa svojim mišljenjem najkasnije u roku od trideset dana.

(8) O prijavljenim kandidatima Ministarstvo će pribaviti mišljenja od službi odnosno tijela u kojima su radili. Za javnobilježničke prisjednike i vježbenike mišljenje o njihovom radu daje Komora, za odvjetnike Hrvatska odvjetnička komora, a za suce predsjednik višeg suda na području kojeg su obavljali svoju sudačku službu.

(9) Prigodom izbora između više kandidata osobito će se uzeti u obzir njihov uspjeh na pravosudnom i javnobilježničkom ispitu, vrsta pravnih poslova na kojima su prije toga radili i rezultati što su ih u radu postigli.

(10) Između više kandidata koji ispunjavaju uvjete za imenovanje prednost imaju kandidati s dužim stažem u svojstvu javnobilježničkog prisjednika.

Određivanje javnobilježničkih mjesta

Članak 16.

(1) Javnobilježnička mjesta u Republici Hrvatskoj određuje Ministarstvo, na temelju pribavljenog mišljenja Komore, sudova u Republici Hrvatskoj, te nadležnog županijskog tijela, vodeći računa o tome da na području svakog zakonom određenog suda bude najmanje jedan javni bilježnik.

(2) Ako na području zakonom određenog suda ima više od dvadesettisuća stanovnika prema posljednjem službenom popisu, tada na području tog suda treba, u pravilu biti najmanje po jedan javni bilježnik za svakih započelih dvadesettisuća stanovnika.

(3) Prigodom određivanja broja i sjedišta javnih bilježnika Ministarstvo će uzeti u obzir i potrebe za javnobilježničkim uslugama te razvijenost gospodarskog i pravnog prometa.

(4) Ako ne bi bilo opravdano imenovati javnog bilježnika na području nekog zakonom određenog suda zbog malog broja stanovnika i potreba za javnobilježničkim uslugama, Ministarstvo će, pošto pribavi mišljenje Komore o tome, odrediti koji će od javnih bilježnika s područja susjednih sudova i po kojem rasporedu obvljati javnobilježničku službu na području takvog zakonom određenog suda.

Pečat, štambilja i potpis

Članak 18.

(1) Poslije polaganja prisege javni bilježnik je dužan bez odlaganja pribaviti pečat i štambilje.

(2) Pečat i štambilje sadržavaju grb Republike Hrvatske, ime i prezime javnog bilježnika, naziv "javni bilježnik" i oznaku mjesta sjedišta.

(3) Otiske pečata i štambilja te potpis javnog bilježnika odobrava i ovjerava predsjednik zakonom određenog suda na čijem području javni bilježnik ima svoje sjedište. Ovjereni otisci i potpis položiti će se kod Komore te zakonom određenog suda na području kojega javni bilježnik ima svoje sjedište.

(4) Javni bilježnik može imati samo po jedan službeni pečat za tintu i vosak te suhi žig. Te pečate javni bilježnik smije upotrebljavati samo za radnje koje je obavio u granicama svojih službenih ovlaštenja.

(5) Javni je bilježnik dužan svoje pečate i štambilje čuvati s posebnom pažnjom, a ako ih izgubi, dužan je o tome odmah obavijestiti zakonom određeni sud na području kojega je njegovo sjedište i komoru, i to brzojavno ili dalekopisačem te neposrednom predajom podneska ili preoručenim pismom.

(6) O gubitku pečata ili štambilje sud iz prethodnog stavka objavit će oglas u "Narodnim novinama". Taj će sud poništiti i naknadno pronađeni pečat ili štambilju.

(7) Odobrenje i ovjera otiska novog pečata ili štambilje provode se po postupku predviđenom u stavku 3. ovog članka. isti će se postupak provesti i za izmjenu pečata ili štambilje.

Razlozi za prestanak službe

Članak 19.

(1) Služba javnog bilježnika prestaje:

1. smrću,

2. navršenjem 70 godina života,

3. pismenom ostavkom,

4. ako bude osuđen za krivično djelo iz koristoljublja ili zbog drugog nečasnog krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti, ili ako bude osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora preko šest mjeseci, ili ako mu bude izrečena zabrana obavljanja javnobilježničke službe,

5. ako bez valjanog razloga ne započne s radom dana koji je Komora odredila za početak njegova rada,

6. kad na temelju odluke disciplinskog tijela izgubi pravo na obavljanje službe,

7. razrješenjem,

(2) Do prestanka službe u slučajevima iz stavka 1. ovog članka dolazi:

1. u slučaju iz točke 1.-danom smrti,

2. u slučaju iz točke 2.-navršanjem godina života,
3. u slučaju iz točke 3.-istekom roka određenog u zahtjevu za otpust iz službe,
4. u slučaju iz točke 4.-pravomoćnosću kaznene presude,
5. u slučaju iz točke 5.-danom kojega je trebalo započeti s radom,
6. u slučaju iz točke 6.-pravomoćnosću odluke disciplinskog tijela,
7. u slučaju iz točke 7.-pravomoćnosću odluke o rejšenju.

(3) U slučajevima iz stavka 2. točke 1. do 5. ovog članka Ministarstvo će donjeti rješenje kojim će utvrditi prestanak službe.

Ostavka

Članak 20.

(1) Javni bilježnik može u svako doba zahtijevati da bude otpušten iz službe. Zahtjev se pismeno podnosi Ministarstvu. U zahtjevu treba odrediti rok otpuštanja iz službe.

(2) Istekom roka iz stavka 1. ovog članka služba javnog bilježnika prestaje, osim ako radi osiguranja urednog obavljanja službe Ministar ne odredi drugi rok. Svoju odluku Ministar treba donjeti prije isteka roka iz stavka 1. ovog članka.

Razrješenje

Članak 21.

(1) Javni bilježnik će biti razriješen:

1. ako naknadno prestanu postojati pretpostavke za obavljanje javnobilježničke službe iz članka 13. ovog Zakona, ili ako se naknadno utvrdi da prigodom imenovanja nisu postojale,

2. ako ne položi prisegu,

3. ako se zaposli, ako počne koristiti starosnu ili invalidsku mirovinu ili počne obavljati neku drugu službu bez odobrenja,

4. ako mu sudskom odlukom bude oduzeta ili ograničena poslovna sposobnost,

5. ako uslijed tjelesnog nedostatka, tjelesne ili duhovne slabosti ili zbog bolesti postane trajnije nesposoban za uredno obavljanje službe,

6. ako njegovi poslovni odnosi ili način vođenja njegovih poslova ugrožavaju interese stranaka,

7. ako ne produžava uredno svoje osiguranje od odgovornosti ili ne plaća naknadu za osiguranje Komori.

(2) Odluku o razrješenju donosi Ministarstvo na temelju pribavljenog mišljenja Komore. Prije donošenja Odluke javnom bilježniku mora biti omogućeno da se izjasni o razlogu za razrješenje.

(3) U slučajevima iz stavka 1. točke 5. 6. i 7. ovog članka, na zahtjev javnog bilježnika, odluku o postojanju uvjeta za razrješenje donosi disciplinsko tijelo. Svoj zahtjev javni bilježnik mora postaviti najkasnije u roku od mjesec dana od kada je upoznat s razlogom zbog kojeg se traži njegovo razrješenje. Odluku o razrješenju na temelju odluke disciplinskog tijela donosi Ministar.

(4) U slučajevima iz stavka 1. točka 5. ovog članka na postavljenje zastupnika javnom bilježniku koji nije sposoban brinuti se o svojim pravima u postupku za razrješenje, na dužnost javnog bilježnika da obavi potrebne liječničke preglede i na posljedice uskrate suradnje na odgovarajući se način primjenjuju propisi koji u tom pogledu važe za suce zakonom određenih sudova.

(5) Za zastupnika iz stavka 4. ovog članka javnom bilježniku može biti postavljen samo odvjetnik ili drugi javni bilježnik.

Čuvanje spisa

Članak 24.

(1) Ako javnom bilježniku prestane služba ili ako on premjesti svoje sjedište na područje drugog zakonom određenog suda, njegove će spise i knjige te isprave koje su mu službeno predane preuzeti na čuvanje zakonom određeni sud.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka Ministarstvo može odlučiti da se spisi, knjige odnosno isprave predaju na čuvanje drugom javnom bilježniku.

(3) U slučajevima iz stavka 1. i 2. ovog članka otpравke i izvode iz spisa javnog bilježnika izdavat će zakonom određeni sud, odnosno javni bilježnik kojemu su spisi povjereni na čuvanje.

(4) Ako javni bilježnik nakon prestanka službe ili premještaja svog sjedišta ponovno bude postavljen za javnog bilježnika na području zakonom određenog suda na području kojega je ranije imao svoje sjedište, spisi i knjige koji su bili preuzeti na čuvanje mogu biti ponovno vraćeni. O vraćanju odlučuje Ministarstvo.

(5) Ako javni bilježnik premjesti svoje sjedište na područje drugog zakonom određenog suda na području istog grada, on ne mora predati svoj pečat i štambilju i može zadržati spise i knjige.

(6) Javnobilježnički akti te javnobilježničke knjige trajno se čuvaju.

(7) Na predaju javnobilježničkih spisa javnom arhivu te na čuvanje i uništenje spisa, osim onih iz stavka 6. ovog članka, na odgovarajući se način primjenjuju propisi o arhiviranju odnosno uništenju spisa zakonom određenog suda.

Preuzimanje poslovnih prostorija i zaposlenika

Članak 26.

(1) Ako je služba nekog javnog bilježnika prestala ili je njegovo sjedište preseljeno, drugi već postavljeni javni bilježnik može se preseliti u poslovne prostorije razriješenog javnog bilježnika ili zaposliti nekog zaposlenika koji je bio s njime u posebnom odnosi povjerenja samo uz dopuštenje Ministarstva.

(2) Povreda odredbe stavka 1. ovog članka ne utječe na valjanost pravnih poslova sklopljenih u povodu preuzimanja poslovnih prostorija ili zaposlenika.

Privremeno udaljenje iz službe

Članak 27.

(1) Ministar može javnog bilježnika privremeno udaljiti iz službe:

1. ako je protiv javnog bilježnika pokrenut postupak lišenja poslovne sposobnosti,
2. ako smatra da su ispunjeni uvjeti za razrješenje javnog bilježnika iz članka 21. ovog Zakona,
3. ako je bez dopuštenja Ministarstva odsutan iz svog sjedišta duže od dva mjeseca,

(2) Do privremenog udaljenja javnog bilježnika iz službe dolazi po sili zakona otvaranjem istrage protiv njega dok ona traje.

(3) Prethodne odredbe ovog članka ne utječu na odredbe o privremenom udaljenju javnog bilježnika u povodu pokretanja disciplinskog postupka.

Čuvanje spisa i službene radnje u slučaju privremenog udaljenja javnog bilježnika iz službe

Članak 28.

(1) U slučaju privremenog udaljenja iz službe, ako javnom bilježniku nije postavljen zastupnik, zakonom određeni će sud uzeti na čuvanje spise, knjige, pečat, štambilju i službeni grb za vrijeme dok udaljenje traje. U tom se slučaju na odgovarajući način primjenjuju odredbe koje vrijede za slučaj privremene spriječenosti javnog bilježnika (članak 142. i članak 144).

(2) Za vrijeme privremenog udaljenja iz službe javni bilježnik ne smije poduzimati nikakve službene radnje. Povreda te zabrane ne utječe na valjanost poduzetih službenih radnji.

Glava treća

OPĆE ODREDBE O POSLOVANJU JAVNOG BILJEŽNIKA

Službeno sjedište

Članak 29.

(1) Službeno sjedište na području za koje je imenovan javnom bilježniku određuje Ministarstvo, na temelju prethodno pribavljenog mišljenja Komore i javnog bilježnika.

(2) Javni bilježnik mora u mjestu koje mu je određeno kao službeno sjedište imati svoj ured i prebivalište, osim ako mu Ministarstvo ne dopusti da stanuje u kojem drugom mjestu.

(3) U većim gradovima javnom bilježniku može kao službeno sjedište biti dodijeljen određeni dio grada.

(4) Javni bilježnik ne smije bez dozvole Ministarstva imati više pisarnica niti uredovne dane održavati izvan svog sjedišta.

Službeno područje

Članak 30.

(1) Službeno područje javnog bilježnika je područje zakonom određenog suda na kojem on ima svoje sjedište, osim ako Ministarstvo za pojedini slučaj drukčije odredi.

(2) Djelatnost sastavljanja i ovjere isprava javni bilježnik smije obavljati samo na svom službenom području, osim ako osobito opravdani interesi stranke ne opravdavaju poduzimanje neke radnje izvan tog sjedišta.

(3) Javni bilježnik dužan je obavijestiti komoru o svakom slučaju obavljanja službene radnje izvan svog sjedišta.

(4) Obavljanje javnobilježničkih poslova izvan službenog područja ne utječe na valjanost poduzetih radnji. Isprave koje je javni bilježnik sastavio izvan svog područja imaju snagu javnih isprava.

(5) Javni bilježnik ne smije obavljati službene radnje izvan Republike Hrvatske. Radnje poduzete izvan Republike Hrvatske nemaju snagu javnobilježničkih radnji.

Članak 34.

(1) Javni bilježnik ne smije bez valjanih razloga uskratiti poduzimanje službenih radnji. Javni bilježnik je ovlašten uskratiti obavljenje određene radnje u skladu s propisima koji uređuju obavljanje te radnje. Javni bilježnik je ovlašten uskratiti obavljenje neke radnje zbog prezauzetosti.

(2) Javni bilježnik ne smije poduzeti nikakvu službenu radnju s osobom za koju znade ili mora znati da je zbog malodobnosti ili zbog kojeg drugog zakonskog razloga nesposobna da poduzima ili sklopi određeni pravni posao.

(3) Ako javni bilježnik posumnja da koja stranka zbog nedostatka punomoći ili zbog kojeg drugog razloga nije ovlaštena za poduzimanje ili sklapanje pravnog posla, dužan je na to upozoriti stranke; ako one i usprkos tome zahtijevaju da se sastavi javnobilježnička isprava, javni će bilježnik sastaviti ispravu, ali će u njoj navesti da je stranke upozorio na nedostatak.

(4) O pritužbi zbog uskrate službene radnje odlučuje po pravilima izvanparničnog postupka predsjednik suda na području kojeg se nalazi sjedište javnog bilježnika. Žalba protiv odluke predsjednika suda ne odgađa njeno izvršenje.

Sastavljanje isprava na stranom jeziku

Članak 35.

Ako je javni bilježnik istodobno i zakleti sudski tumač za neki strani jezik, Ministarstvo ga može ovlastiti da sastavlja i ovjerava prijevode sa tog jezika i na taj jezik. Smatrat će se da takvi prijevodi i ovjere potječu od ovlaštenog tumača.

Javnobilježnička tajna

Članak 37.

(1) Javni bilježnik je dužan čuvati kao tajnu ono za što je saznao u obavljanju svoje službe osim ako iz zakona, volje stranaka ili sadržaja pravnog posla ne proizlazi što drugo.

(2) Javnobilježničku tajnu dužne su čuvati i osobe zaposlene kod javnog bilježnika.

(3) Stranka može javnog bilježnika osloboditi dužnosti čuvanja tajne. Ako je stranka umrla ili bi njenu izjavu bilo moguće pribaviti samo uz velike teškoće, javni bilježnik može tražiti da ga dužnosti čuvanja tajne oslobodi sud iz članka 34. stavak 4. ovog Zakona. Prije nego što donese odluku, sud će zatražiti mišljenje Komore o tome.

(4) Dužnost čuvanja tajne postoji i nakon prestanka službe.

(5) Javni bilježnik ne smije podnositi prijave protiv stranaka u povodu zatraženih pravnih mišljenja ili postavljenog zathjeva za poduzimanje službenih radnji.

Potpisivanje javnobilježničkih isprava

Članak 44.

(1) Javni bilježnik je dužan javnobilježničku ispravu vlastoručno potpisati na njenom kraju. Pored potpisa stavit će svoj službeni pečat. Na kraj isprave, ali iznad potpisa javnog bilježnika, stavljaju se i potpisi sudionika te svjedoka ako su i oni sudjelovali u sastavljanju isprave.

(2) Ako sudionik ne zna pisati, to će se u ispravi naznačiti. Ako sudionik ne može pisati, u ispravi će se naznačiti i razlog tome.

(3) Ako stranka ne zna ili ne može pisati, pozvat će se, na njen zahtjev, dva svjedoka ili još jedan javni bilježnik, pred kojima će ona svojeručno staviti na ispravu svoj rukoznak, dok će njeno ime potpisati jedan od svjedoka ili drugi javni bilježnik označavajući sebe kao potpisnika imena stranke. Javni bilježnik je dužan upozoriti stranku na pravo da potpisivanju isprave budu nazočni svjedoci odnosno drugi javni bilježnik i to će upozorenje unjeti u ispravu. Ako stranka ne zatraži sudjelovanje svjedoka ili drugog javnog bilježnika, stavit će, ako to može, na ispravu svoj rukoznak, dok će njeno ime potpisati javni bilježnik označavajući sebe kao potpisnika imena stranke.

Izmjene i dopune u javnobilježničkoj ispravi

Članak 46.

(1) U javnobilježničkoj ispravi ne smije biti riječi ili znakova ispod teksta isprave, među recima ili uz rub teksta. Svaka riječ, znak ili potpis koji se nalaze iznad, između redaka teksta ili pokraj teksta smatrat će se nepostojećim.

(2) Ako se u ispravi moraju izvršiti izmjene ili dopune, to će se učiniti na kraju isprave, s time da mora biti određeno naznačeno na koji se dio teksta izmjena ili dopuna odnose. Izmjene i dopune potpisat će stranke i javni bilježnik, ako su one unjete u ispravu nakon što je ona potpisana.

Isprava od više stranica ili araka

Članak 48.

(1) Ako se javnobilježnička isprava sastoji od više stranica, na njoj se moraju navesti redni brojevi stranica, a ako je isprava upisana u kakav javnobilježnički upisnik, i broj pod kojim je upisana.

(2) Ako se isprava sastoji od više araka, javni će bilježnik sve arke jamstvenikom (vrpcom) prošiti, a oba kraja jamstvenika na posljednjoj strani svojim pečatom pričvrstiti. Na takav će se način s ispravom spojiti i prilozi za koje zakon određuje da će se priključiti javnoj ispravi, te punomoći i drugi prilozi ako je to moguće. Ako se prilozi ne mogu prišiti, oni moraju imati oznaku da su prilozi i na njih se mora staviti poslovni broj isprave.

(3) U slučajevima iz stavka 1. i 2- ovog članka javni bilježnik i stranke parafirat će svaku stranicu isprave.

Isprava bez potpisa i pečata

Članak 49.

(1) Javna isprava bez potpisa i pečata javnog bilježnika nema snagu javne isprave.

(2) Ako ovim Zakonom nije što drugo određeno, utjecaj drugih povreda određena ovog Zakona o obliku i načinu sastavljanja javnobilježničkih isprava na njihovu vjerodostojnost ocjenjivat će sud po slobodnoj ocjeni.

Glava peta

POSEBNE ODREDBE O OVLASTIMA I POSLOVANJU JAVNIH BILJEŽNIKA

1. Javnobilježnički akti o pravnim poslovima

Pravni poslovi za koje je potreban
Javnobilježnički akt

Članak 53.

(1) Javnobilježnički akt potreban je osobito za pravnu valjanost:

1. ugovora o uređenju imovinskih odnosa među bračnim drugovima te među osobama koje žive u izvanbračnoj zajednici,

2. ugovora o raspolaganju imovinom maloljetnih osoba i osoba kojima je oduzeta poslovna sposobnost,

3. darovnih ugovora bez predaje stvari u neposredan posjed daroprimca,

4. svih pravnih poslova među živima koje osobno poduzimaju slijepi ili gluhi koji ne znaju čitati, ili nijemi koji ne znaju pisati. Time se ne dira u odgovarajuće propise mjeničnog i čekovnog prava.

(2) Odredbe stavka 1. točke 2. i točke 4. ovog članka ne odnose se na male poslove svakodnevnog života.

(3) Odredbama stavka 1. ovog članka ne dira se u odredbe ovog ili drugog zakona po kojima je za valjanost pravnog posla potrebno da ispravu o njima sastavi sud ili javni bilježnik.

Izvršnost javnobilježničkog akta

Članak 54.

(1) Javnobilježnički akt je izvršna isprava ako je u njemu utvrđena određena obveza na činidbu o kojoj se stranke mogu nagoditi i ako sadrži izjavu obveznika o tome da se na temelju tog akta može radi ostvarenja dužne činidbe, nakon dospjelosti obveze, neposredno provesti prisilno izvršenje.

(2) Na temelju javnobilježničkog akta koji sadrži obvezu da se osnuje, prenese, ograniči ili ukine koje zemljišno knjižno pravo može se neposredno provesti upis u zemljišne knjige ako je obveznik izričito na to pristao u tom aktu.

(3) Na temelju javnobilježničkog akta, na temelju kojega je u zemljišnim knjigama upisana hipoteka na određenoj nekretnini, može se neposredno tražiti izvršenje na toj nekretnini radi naplate osiguranog potraživanja, nakon njegove dospjelosti, ako je dužnik na to u tom aktu izričito pristao.

(4) Ako obveza ovisi o uvjetu ili roku koji nije određen kalendarski, za izvršnost javnobilježničkog akta je potrebno da se javnom ispravom ili ako to nije moguće, pravomoćnom presudom donesenom u parničnom postupku dokaže da je nastupio uvjet ili da je protekao rok.

(5) Ako je javnobilježnički akt iz stavka 1., 2. i 3. ovog članka sastavljen na temelju punomoći ili ovlasti, moraju punomoć ili ovlast koji nisu javne isprave biti sudski ili javnobilježnički ovjereni i priloženi u izvorniku ili ovjerenom prijepisu.

(6) Isti učinak kao i isprava iz stavka 1. ovog članka ima i privatna isprava takvog sadržaja na kojoj je javni bilježnik ovjerio potpis dužnika. Ako privatna isprava ne sadrži izjavu o pristanku dužnika da se neposredno temelju nje može tražiti prisilno izvršenje, takovu izjavu može u privatnu ispravu, uz pristanak stranaka, unjeti javni bilježnik prigodom ovjere potpisa dužnika.

(7) U slučajevima iz stavka 1., 3. i 6. ovog članka javni će bilježnik, na zahtjev stranke, sam staviti na ispravu potvrdu o njejoj izvršnosti.

Izvršenje na temelju javnobilježničkog akta

Članak 55.

(1) Izvršnost javnobilježničkog akta može se pobijati po odredbama Zakona o izvršnom postupku.

(2) Sud će odgoditi izvršenje i kad utvrdi da pri sastavljanju ili otpravljanju javnobilježničkog akta nisu poštovani uvjeti koji moraju biti ispunjeni da bi taj akt dobio snagu javne isprave ili postao izvršan.

Nazočnost stranaka pri sastavljanju javnobilježničkih akata

Članak 56.

(1) Ugovori o uređenju imovinskih odnosa među bračnim drugovima (članak 53 st. 1 toč. 1), nasljednopšravni ugovori te drugi ugovori određeni zakonom mogu se sastaviti pred javnim bilježnikom samo ako su istovremeno nazočni svi ugovaratelji.

(2) Ostali ugovori mogu se sastaviti u obliku javnobilježničkog akta i tako da javni bilježnik odvojeno utvrdi ponudu i prihvata ponude. U ponudi se mora navesti određeno vrijeme, kalendarski utvrđeno, do kojega se i prihvata mora utvrditi javnobilježničkim aktom. Ako se to ne učini u određenoj roku, smatrat će se da ugovor nije sklopljen u obliku javnobilježničkog akta.

(3) Akte o ponudi i prijehu ne mora sastaviti isti javni bilježnik. U takvom slučaju morat će drugi javni bilježnik svoj akt o prijehu ponude poslati na čuvanje onom javnom bilježniku koji je utvrdio ponudu.

Postupak pri sastavljanju javnobilježničkog akta

Članak 57.

Pri sastavljanju javnobilježničkog akta, javni bilježnik mora, ako je to moguće, ispitati da li su stranke sposobne i ovlaštene za poduzimanje i sklapanje posla, objasniti strankama smisao i posljedice posla i uvjeriti se o njihovoj pravoj i ozbiljnoj volji. Javni bilježnik će izjave sudionika potpuno jasno i određeno sastaviti pismeno i onda sam pročitati strankama i neposrednim pitanjima uvjeriti se da li sadržaj javnobilježničkog akta odgovara volji stranaka. Prilozi će se uvijek pročitati, osim ako se stranke ne odreknu tog prava i izjave da su upoznate s njihovim sadržajem, što mora biti utvrđeno u javnobilježničkom aktu.

Potvrda (solemnizacija) privatnih isprava

Članak 59.

(1) Ako nisu u pitanju pravni poslovi iz čl. 53. ovog zakona, sudionici u pravnom poslu, svi ili neki od njih, mogu isprave o pravnom poslu potvrditi kod javnog bilježnika. Potvrđena isprava ima snagu javnobilježničkog akta, a ako je sastavljena po propisima iz članka 54. ovog Zakona ima snagu i izvršnog javnobilježničkog akta.

(2) Javni će bilježnik privatnu ispravu ispitati u skladu s odredbama članka 34., 57. i članka 58. ovog Zakona i ako za to ne nađe zapreka potvrdit će je.

(3) Ako privatna isprava odgovara po svom obliku propisima javnobilježničke isprave (članak 43. do 48.) i propisima članka 69. ovog Zakona o sadržaju javnobilježničkog akta, ona će se potvrditi bez sastavljanja posebnog javnobilježničkog akta na taj način što će se na ispravu staviti posvjedočenje navedeno u članku 69. točka 1., 3. i 5. ovog Zakona.

(4) Ako privatna isprava po svom obliku i sadržaju ne odgovara zahtjevima iz stavka 3. ovog članka, potvrda će se izvršiti sastavljanjem posebnog javnobilježničkog akta. Privatna se isprava u tom slučaju mora prošiti s javnobilježničkim aktom, i smatrat će se sastavnim dijelom i dopunom javnobilježničkog akta. U tom slučaju privatnu ispravu potpisuje i javni bilježnik i svjedoci.

Svjedoci istovjetnosti

Članak 61.

(1) Svjedoci istovjetnosti moraju biti punoljetni, dostojni povjerenja i javnom bilježniku osobno i po imenu poznati.

(2) Svjedok istovjetnosti može biti i poslovni svjedok i osoba iz članka 64. st. 1 toč. 4 ovog Zakona. Osobe za koje se znade da se uz nagradu bave posvjedočenjem istovjetnosti ne mogu biti svjedoci istovjetnosti.

(3) Javni će bilježnik u svakom slučaju na prikladan način ispitati svjedoke istovjetnosti o osobama istovjetnost kojih se utvrđuje, a tražit će i potpis osobe koje se istovjetnost treba utvrditi, i to radi toga da bi se uvjerio u istovjetnost, te radi toga da bi provjerio da li se može vjerovati svjedocima istovjetnosti.

Pozvani svjedoci (Svjedoci akta)

Članak 62.

(1) Dva svjedoka su potrebna pri sastavljanju javnobilježničkog akta:

1) koji sadrži ugovor ili drugu raspoložbu za slučaj smrti,

2) kad jedan od sudionika ne zna službeni jezik, osim ako javni bilježnik nije istodobno i zakleti sudski tumač,

3) kad je koji od sudionika slijep, gluh, nijem ili gluhonijem,

4) kad je koji od sudionika nepismen.

(2) U ostalim slučajevima ovisit će o javnom bilježniku i strankama da li će pri sastavljanju javnobilježničkog akta biti pozvani svjedoci akta.

(3) Umjesto dvaju svjedoka akta može se pozvati bilo koji drugi javni bilježnik.

Nazočnost svjedoka akta

Članak 65.

(1) Ako zakon što drugo ne određuje, moraju svjedoci akta ili drugi javni bilježnik biti nazočni najkasnije kada javni bilježnik čita sudionicima javnobilježnički akt i kad ga oni potpisuju.

(2) Ako to stranke zahtijevaju, svjedoci akta mogu biti, ako što drugo nije za pojedine slučajeve određeno, isključeni za vrijeme čitanja javnobilježničkog akta, ali u tom slučaju sudionici moraju potpisati javnobilježnički akt i izjaviti da su akt pročitali ili da im je bio pročitan i da odgovara njihovoj volji. Sve će se to naznačiti u javnobilježničkom aktu.

(3) Ako je koji od sudionika slijep, gluh ili nijem, svjedoci akta moraju biti nazočni kada stranke daju izjavu o raspoložbama koje će se unjeti u javnobilježnički akt, zatim prigodom čitanja cijelog akta sudionicima, ili kad ga oni sami čitaju te onda kada sudionici

izjavljuju svoj pristanak i kad potpisuju javnobilježnički akt. To će se naznačiti u javnobilježničkom aktu.

Tumači

Članak 68.

(1) Ako koji od sudionika ne zna službeni jezik, mora se pored svjedoka akta (članak 62.) pozvati i prisegnuti sudski tumač. U javnobilježničkom aktu će se naznačiti da se je tako postupilo.

(2) Tumač može biti i namještenik javnog bilježnika, ali mora imati sva druga svojstva svjedoka akta.

(3) Tumač nije potreban ako javni bilježnik i oba svjedoka akta odnosno drugi javni bilježnik vladaju jezikom toga sudionika.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovog članka svjedoci akta ne mogu se isključiti za vrijeme čitanja akta. U aktu će se naznačiti zašto nije pozvan tumač.

(5) Kad je tumač potreban, javni će bilježnik nastojati da preko njega sazna pravu volju sudionika, i prema njoj na službenom jeziku sastaviti akt, koji će tumač prevesti sudionicima. Ako to sudionici traže, prijevod akta na jezik sudionika napisat će se i sašiti uz javnobilježnički akt.

Sadržaj javnobilježničkog akta

Članak 69.

(1) Javnobilježnički akt mora sadržavati:

1) podatke o javnim bilježnicima koji sudjeluju u sastavljanju akta (prezime i ime, njihovo javnobilježničko svojstvo i sjedište),

2) podatke (prezime i ime, zanimanje, adresu) o sudionicima te eventualnim svjedocima i tumačima,

3) naznaku načina na koji je utvrđena istovjetnost osoba pod točkom 2.),

4) tekst prvog posla s naznakom eventualnih punomoći i priloga,

5) napomena da je javnobilježnički akt sudionicima pročitan ili da su održane one formalnosti koje po ovom Zakonu zamjenjuju čitanje akta (članak 66. stavak 2., članak 67. stavak 1., članak 68.),

6) dan, mjesec, godinu i mjesto, a kada to zakon ili sudionici zahtijevaju, i sat kada je isprava sastavljena,

7) potpis osoba pod točkom 1) i točkom 2), službeni pečat javnog bilježnika koji je sastavio javnobilježnički akt.

(2) Ako je javnobilježnički akt kasnije nadopunjen, ispravljen ili preinačen drugim javnobilježničkim aktom, to će se zabilježiti na izvorniku javnobilježničkog akta, odnosno ako je izvornik izdan, na njegovoj ovjerenom pripisu koji čuva javni bilježnik.

Ovjera prijepisa

Članak 74.

(1) Javni bilježnik potvrdit će da se prijepis isprave slaže s izvornikom ako razumije jezik na kome je isprava napisana.

(2) Prijepis se mora slagati s ispravom i u pravopisu, interpunkciji i skraćivanju riječi. Ako su u ispravi neka mjesta preinačena, brisana, precrtana, umetnuta ili dodana, mora se to u ovjeri navesti. U ovjeri će se navesti i je li isprava poderana, oštećena, ili inače po vanjskom obliku očito sumnjiva.

(3) Javni bilježnik mora točno usporediti prijepis s ispravom i ako utvrdi da se slaže, potvrdit će to na samom prijepisu, a uz to će navesti da je to prijepis isprave koju je stranka označila kao izvornik, ili da je to prijepis ovjerenog ili običnog prijepisa isprave, da li je i kako taksiran, da li je pisan rukom ili strojem ili kojim drugim mehaničkim ili kemijskim sredstvom, olovkom ili perom, i gdje se, po njegovu znanju ili potvrđenju stranke, nalazi izvornik, a ako ga je donjela stranka, ime i stan te stranke.

(4) Ako se na ispravi nalazi kakva primjedba ili klauzula i ona će se unjeti u prijepis.

(5) Kad se ovjerava prijepis jednog dijela isprave ili izvod iz koje isprave, iz prijepisa se mora jasno razabrati koji su dijelovi isprave ostali neprepisani.

(6) Ovjere prijepisa unose se u poseban javnobilježnički upisnik.

(7) S prijepisom je po ovom Zakonu izjednačena fotokopija isprave.

Ovjere izvoda iz trgovačkih i poslovnih knjiga

Članak 75.

(1) Pri ovjeri izvoda iz trgovačkih ili poslovnih knjiga javni bilježnik će usporediti izvod s odnosnim stavkama izvorne knjige i napisat će na izvodu klauzulu ovjere s primjedbom da se izvod postpun slaže s odgovarajućim stavkama izvorne knjige. U izvodu će se naznačiti datum rpegleda trgovačke odnosno poslovne knjige.

(2) Ovjere izvoda iz stavka 1. ovog članka zabilježit će se u poseban javnobilježnički upisnik.

Ovjere prijevoda

Članak 76.

(1) Javni bilježnik, koji je za to ovlašten (članak 35.) ovjerit će točnost prijevoda koji je on sam načinio ili koji je on savjesno ispitao i za koji je utvrdio da je ispravan.

(2) Svoju ovjeru stavit će na prijevod, koji će, u pravilu, napisati na samoj izvornoj ispravi ili će ga prošiti s izvornikom na način propisan u članku 48. ovog Zakona.

(3) Ovjere prijevoda zabilježiti će se u poseban javnobilježnički upisnik.

Ovjera potpisa (legalizacija)

Članak 77.

(1) Javni bilježnik može potvrditi da je stranka u njegovoj nazočnosti svojeručno potpisala pismeno, ili svoj rukoznak na njega stavila, ili da je potpis ili rukoznak, koji je već na pismenu, pred njim prizana kao svoj.

(2) Istovjetnost stranke mora se utvrditi sukladno odredbama članka 60. i 61. ovog Zakona.

(3) Ovjera s pozivom na poslovni broj zapisnika ili upisnika o ovjerama i potvrdama, staviti će se na izvornom pismenu uz naznaku na koji je način utvrđena istovjetnost te dodatak da je potpis ili rukoznak istinit, i uz datum, potpis i službeni pečat javnog bilježnika.

(4) Pri ovjeri potpisa javni se bilježnik treba upoznati sa sadržajem pismena samo utoliko ukoliko je potrebno za popunjavanje rubrika upisnika o ovjerama i potvrdama; on nije odgovoran za sadržaj pismena niti je dužan ispitivati da li su sudionici ovlašteni na dotični posao.

(5) Javni bilježnik može ovjeriti i potpis na pismenu koje nije sastavljeno na službenom jeziku.

(6) Ako je sudionik slijep ili ako ne zna čitati, javni će mu bilježnik pročitati pismeno prije nego što ovjeri potpis ili rukoznak. Ako javni bilježnik ne zna jezik na kome je pismeno napisano, pismeno će pročitati prisegnuti sudski tumač, što će se navesti u ovjeri.

(7) Ako se ovjerava potpis osobe kao zastupnika koje pravne osobe ili javnog tijela, javni bilježnik može u ovjeri potvrditi da je ta osoba potpisala za pravnu osobu ili javno tijelo samo ako je prethodno utvrdio da je ta osoba to ovlaštena učiniti.

Upisnik o ovjerama i potvrdama

Članak 82.

(1) O službenim radnjama po odredbama članka 70. do 81. ovog Zakona neće se, u pravilu, napisati posebni zapisnici, već će se o tome te o izdanim ovjerama i potvrdama voditi poseban upisnik o ovjerama i potvrdama (članak 74. stavak 6, članak 75 stavak 2, članak 76 stavak 3.) Sudionici i svjedoci moraju potpisati ono što je uneseno u upisnik.

(2) Ako je to potrebno, može se o službenim radnjama iz stavka 1. ovoga Zakona napisati i poseban zapisnik koji će potpisati sudionici i svjedoci, što će se naznačiti u upisniku.

Priopćenje izjava

Članak 83.

(1) Javni bilježnik može izdati potvrdu o učinjenoj opomeni, otkazu, ponudi i drugim izjavama koje jedna stranka daje na znanje drugoj da bi time postigla kakav pravni učinak. Sa priopćenjem može se spojiti i poduzimanje pravne radnje koju javni bilježnik po nalogu jedne stranke treba izvršiti prema drugoj, npr. ponuda plaćanja, predaje ili preuzimanja kakve isprave ili drugih stvari.

(2) Javni bilježnik će o zahtjevu stranke sastaviti zapisnik i u njemu će doslovno navesti izjavu koju treba priopćiti, zatim predmet, vrstu, mjesto i vrijeme pravne radnje koju tom prigodom treba obaviti. Zapisnik mora potpisati i stranka.

(3) Sa zapisnikom iz stavka 2. ovog članka javni će se bilježnik uputiti na naznačeno mjesto protivnoj stranci, kojoj će priopćiti što mu je naloženo i poduzet će odnosnu pravnu radnju. Javni će bilježnik to potvrditi u nastavku zapisnika,

(4) Odgovor protivne stranke unjet će se u zapisnik samo ako ona to zatraži ili dopusti. U tom slučaju protivna je stranka dužna potpisati zapisnik (članak 44.).

Potvrda o izvršenom priopćenju

Članak 85.

(1) Javni će bilježnik o učinjenom priopćenju izdati potvrdu stranci koja je zatražila službenu radnju, a i protivnoj stranci ako ona to zatraži.

(2) U potvrdi će se navesti: imena obiju stranaka, dan, mjesec i godina, a ako to bude potrebno i sat priopćenja, te obilježja poduzete radnje. Odgovor protivne stranke može se u potvrdi unjeti samo ako je taj odgovor unjeti i u zapisnik i ako ga je protivna stranka potpisala.

(3) Na zahtjev stranke utvrdit će se i istovjetnost stranke koja je zatražila službenu radnju i u tom će se slučaju u zapisniku i u potvrdi navesti na koji je način (članak 60. i članak 61.) njena istovjetnost utvrđena.

Odbijanja suradnje

Članak 86.

Ako javni bilježnik ne nađe na označenom mjestu stranku kojoj treba priopćiti izjavu ili ako mu ona ne dopusti pristup, ili ako odbije da ga sasluša, javni će bilježnik toj stranci, na zahtjev stranke koja je zatražila pravnu radnju, dostaviti preporučenom pismom ovjereni prijepis onoga što je imao priopćiti. To će se navesti i u potvrdi.

Potvrđivanje zaključaka i skupština sjednica drugih tijela

Članak 89.

(1) Ako je javni bilježnik pozvan da potvrdi (posvjedoči) zaključke skupštine ili sjednice nekog drugog tijla pravnih osoba, u zapisnik će unjeti dan i vrijeme sjednice, zatim će opisati sve što se u njegovoj nazočnosti događalo, predlagalo i izjavilo, ukoliko je to važno za prosuđivanje pravilnosti postupka, a posebno zaključke donjete na sjednici. On će potvrditi i sve drugo što je zakonom propisano.

(2) Zapisnik iz stavka 1. (prvog) ovog članka potpisat će i osoba koja je predsjedavala sjednici.

(3) Na zahtjev utvrdit će se i istovjetnost predsjednika i drugih osoba koje su bile nazočne i u zapisnik će se navesti kako je njihova istovjetnost utvrđena.

4. IZDAVANJE OTPRAVAKA, POTVRDA (SVJEDODŽBI, UVJERENJA), PRIJEPISA I IZVODA

Nadležnost za izdavanje

Članak 93.

(1) Javni bilježnik je ovlašten i dužan izdavati strankama koje su sudjelovale u sastavljanju isprave i njihovim nasljednicima otpравke, potvrde, prijepise i izvode isprava koje javni bilježnik sam čuva.

(2) Ako javni bilježnik prestane čuvati sam svoje isprave, izdavanje isprava iz stavka 1. ovog članka obavljat će vršitelj dužnosti, a ako se one nalaze u sudskoj arhivi, sud u čijoj se arhivi nalaze.

Opće odredbe o izdavanju otpравaka i prijepisa

Članak 94.

(1) Kada se po odredbama ovog Zakona izdaje otpравak ili prijepis javnobilježničkog akta, na njemu će se naznačiti da je uspoređen s izvornikom ili prijepisom koji čuva javni bilježnik, zatim da je to otpравak ili prijepis (obični, ovjereni, potpun ili u izvodu), a ako je prijepis i koji je po redu.

(2) Ako je izvornik javnobilježničkog akta izdan, (članak 50.), ne može se više o njemu izdati otpравak nego samo prijepis.

Prijepisi javnobilježničkih akta o pravnim poslovima među živima,
njihovo izdavanje i razgledavanje

Članak 97.

(1) Prijepisom u smislu ovog Zakona smatra se ovjereni prijepis javnobilježničkog akta koji je kao takav označen i koji potvrđuje da je u vrijeme ovjere izvornik postojao.

(2) Ako u samom javnobilježničkom aktu nije što drugo određeno, ovjereni i obični prijepisi javnobilježničkog akta o pravnim poslovima među živima, mogu se izdavati sudionicima, korisnicima, zakonskim zastupnicima te nasljednicima i drugim univerzalnim pravnim sljednicima sudionika i korisnika (članak 95.) kad god to zatraže. Tim će se osobama dopustiti da mogu u savko doba razgledati te isprave.

(3) Trećim osobama dozvolit će se razgledanje isprava i izdavanje njihovih prijepisa ako učine vjerojatnim svoj pravni interes i ako ne postoji opravdana sumnja da bi ih mogli zloupotrijebiti, ili ako im to dopuste osobe iz stavka 1. ovog članka.

Izvod iz javnobilježničkih akata

Članak 101.

(1) Ako javnobilježnički akt sadrži više samostalnih pravnih poslova, može se na zahtjev tražitelja umjesto potpunog otpravka izdati izvod koji se odnosi na pojedini pravni posao.

(2) Samo potpuni otpravak javnobilježničkog akta može biti izvršna isprava. Izvod ne može biti izvršna isprava.

(3) Glede izvoda primjenjivat će se odredbe ovog Zakona o otpravicima i prijepisima, s time da se u izvodu mora naznačiti da je to izvodi istači koja su mjesta isprave ispuštena.

Pravna sredstva

Članak 108.

(1) Nezadovoljna stranka ima pravo pritužbe predsjedniku suda na području kojega je sjedište javnog bilježnika zbog toga što javni bilježnik nije poduzeo traženu službenu radnju, ili zbog toga što je u sadržajnom i formalnom pogledu nije poduzeo u skladu sa zakonom ili zbog toga što odugovlači s njenim poduzimanjem.

(2) Predsjednik suda će rješenjem narediti javnom bilježniku da poduzme traženu službenu radnju. Žalba protiv rješenja ne odgađa njegovo izvršenje. Izvršenje se provodi po službenoj dužnosti. primjerak rješenja dostavit će se i Komori.

(3) Nezadovoljna stranka može zatražiti od Komore da prisili javnog bilježnika (članak 140.) na vršenje njegovih dužnosti odnosno da naloži drugom javnom bilježniku da ih izvrši na trošak nemarnog javnog bilježnika.

Preuzimanje isprava, novca i vrijednosnih papira radi čuvanja
i predaje

Čuvanje isprava

Članak 109.

(1) Javni je bilježnik dužan preuzeti na čuvanje isprave svih vrsta. Javni bilježnik je ovlašten odbiti preuzeti na čuvanje ispravu ako za to postoje opravdani razlozi.

(2) O preuzimanju isprava sastavit će se zapisnik, u kojem će se navesti mjesto i vrijeme preuzimanja, prezime i ime, zanimanje i adresa onoga koji je ispravu predao, oznaku položene isprave, razlog zbog kojega je položena i kome je treba izdati. zapisnik će potpisati osoba koja je ispravu predala i javni bilježnik. Na zapisnik će javni bilježnik staviti svoj službeni pečat.

(3) Ako se isprava pošalje javnom bilježniku pismom, o tome će se također sastaviti zapisnik odgovarajućom primjenom odredbe stavka 1. ovog članka. Pismo zamjenjuje potpis osobe koja je ispravu predala.

(4) Javni će bilježnik o preuzimanju isprave izdati potvrdu. Ako je isprava poslata poštom, potvrda će se poštom poslati pošiljatelju.

(5) Javni bilježnik je dužan utvrditi identitet osobe kojoj predaje ispravu u skladu s odredbama članka 60. i 61. ovog zakona. Primateelj je dužan potvrditi primitak isprave na zapisnik o preuzimanju.

Preuzimanje na čuvanje novca i
vrijednosnih papira

Članak 110.

(1) Javni bilježnik može preuzeti na čuvanje gotov novac, mjenice, čekove, javne obveznice i druge vrijednosne papire, a dužan ih je preuzeti samo kad su mu u povodu sastavljanja javnobilježničkog akta predani zato da bi ih izručio izvjesnoj osobi ili da bi ih položio kod određene vlasti.

(2) Ako preuzimanje nije prigodom sastavljanja javnobilježničkog akta potvrđeno u njemu samom, o preuzimanju će se sastaviti zapisnik u kojem će se točno naznačiti brojevi upisnika i depozitne knjige, mjesto i vrijeme preuzimanja, odnosno oznaka i vrijednost iznosa novca, preuzetih papira te ime osobe koja ih je predala i njenu izjavu o tome što s njima treba učiniti. Javni će bilježnik o preuzimanju izdati stranci potvrdu u kojoj će specificirati novac i vrijednosne papire koji su mu predani.

(3) Ako se novac i vrijednosni papiri javnom bilježniku pošalju pismom, o tome će se također sastaviti zapisnik. Pismo će se pričvrstiti uz zapisnik.

Način čuvanja i predaje novca i vrijednosnih
papira

Članak 111.

(1) Preuzeti novac i vrijednosne papire javni je bilježnik dužan čuvati odvojeno od svog novca i vrijednosnih papira, u posebnom omotu, na kojem će napisati predmet i ime

stranke. Novac koji mu je povjeren javni bilježnik može čuvati na posebnom računu kod banke ili druge financijske organizacije, za osnivanje i vođenje kojega vrijede posebni propisi i uvjeti.

(2) Preuzeti novac i vrijednosne papire javni će bilježnik bez odgađanja predati vlasti ili osobi kojoj se imaju predati, ankon što u skladu s odredbama članka 60. i članka 61. ovog zakona utvrdi njenu istovjetnost. Primatelj će prijem potvrditi na spisu ili u depozitnoj knjizi.

Nemogućnost predaje novca i vrijednosnih papira

Članak 112.

Ako javni bilježnik ne može izvršiti naloženu mu predaju u određenom roku, dužan je, po proteku tog roka, a, ako rok nije određen, najkasnije u roku od petnaest dana od dana preuzimanja, bez odlaganja vratiti stranci preuzete vrijednosti ili, ako to nije moguće, predati ih sudu na čuvanje i o tome obavijestiti predavatelja preporučenim pismom.

Registar i knjige javnog bilježnika

Članak 116.

(1) Javni bilježnik mora uredno voditi ove upisnike i knjige:

1) opći poslovni upisnik, u koji će po vremenu primitka zavoditi sve javnobilježničke akte, sve zapisnike o potvrdama i sva posvjedočenja prema odredbama članka 83. do 90. ovog Zakona zapisnike o preuzimanju novca, isprava i vrijednosnih papira po članku 110. do 113. ovoga Zakona te sve druge javnobilježničke radnje, osim onih koje su navedene pod točkama 2.3. i 6. stavak 1. ovog članka,

2) upisnik o ovjerama i potvrdama po članku 82,

3) upisnik (registar) o protestima po propisima o protestnim upisnicima (registrima) (članak 91.)

4) imenik osoba koje su pred javnim bilježnikom predale kakvu raspoložbu za slučaj smrti s oznakom broja odnosnog spisa,

5) depozitnu knjigu o preuzetom i izdatom tuđem novcu, vrijednosnim papirima i dragocjenostima, u koju se, pored točne oznake preuzetog depozita, treba unjeti ime i adresa deponenta te onoga kome se predmet treba predati,

6) upisnik poslova koje je sud ili koja druga vlast povjerala javnom bilježniku, s abecednim imenikom. takav će upisnik javni bilježnik odvojeno voditi za svaki sud odnosno drugu vlast,

7) zajednički abecedni imenik stranaka za upisnike iz toč. 1., 2., 3. i točke 6. ovog stavka, te za depozitnu knjigu.

(2) Upisnici i knjige iz stavka 1. točke 1., 2. i 6. ovog članka moraju biti povezani, njihovi listovi rednim brojevima označeni, jamstvenikom prošiveni i ovjereni pečatom Komore. Upisi se unose bez odgađanja, redom kako stigne predmet, čitko, bez praznih razmaka, bez precrtavanja, brisanja i ispravaka, a u općem poslovnom upisniku javni će bilježnik na svaku stranicu staviti svoj potpis i pečat.

(3) Ministar će pravilnikom propisati oblik upisnika i knjiga iz stavka 1. ovog članka, a ovlašten je propisati i druge upisnike i imenike. Tim pravilnikom može se pobliže urediti način čuvanja javnobilježničkih spisa, upisnika i imenika.

Glava sedma

POSTUPAK S JAVNOBILJEŽNIČKIM SPISIMA NAKON ŠTO SE UPRAZNI JAVNOBILJEŽNIČKO MJESTO

Čuvanje i predaja javnobilježničkih spisa

Članak 117.

(1) Predsjednik zakonom određenog suda na čijem se području nalazi sjedište javnog bilježnika, čim sazna da je mjesto javnog bilježnika upražnjeno, poduzet će bez odgađanja sve što je potrebno radi čuvanja javnobilježničkih spisa, predmeta, upisnika, knjiga, pečata i štambilja te dati davanja u sudski plog eventualne gotovine, papira i predmeta od vrijednosti i radi obavještanja stranaka o tome.

(2) Predsjednik suda uz stavka 1. ovog članka zaključit će knjige bivšeg javnog bilježnika, sastavit će popis spisa, predmeta, upisnika, knjiga, pečata i štambilja pa će ih ili pohraniti u sudsku arhivu ili će poduzeti potrebne mjere za njihovo čuvanje u dotadašnjem uredu javnog bilježnika sve dok obavljanje službe ne preuzme vršitelj dužnosti. O svemu tome predsjednik suda obavijestit će Komoru. Ako Komora bude odugovlačila s imenovanjem vršitelja dužnosti, o tome će obavijestiti Ministarstvo.

(3) Ako vršitelj dužnosti nije javni bilježnik, predat će mu se uz potvrdu dotadašnja arhiva, javnobilježnički pečat i štambilje, a ako jeste javni bilježnik, predat će mu se uz potvrdu samo dotadašnja arhiva, a on će raditi pod svojim pečatom. Raniji će se pečati poništiti.

(4) O poduzetim radnjama predsjednik suda obavijestit će Ministarstvo.

(5) Kada služba vršitelja dužnosti prestane zato što je upražnjeno mjesto popunjeno, predsjednik će suda popisat zajedno s radnijim vršiteljem dužnosti spise, predmete i knjige iz vremena ranijeg javnog bilježnika i iz vremena vršitelja dužnosti, i predat će ih novom javnom bilježniku.

(6) Predsjednik suda zaključit će javnobilježničke knjige i o provedenom postupku izvjestit će Komoru i Ministarstvo. pečat i štambilje ranijeg javnog bilježnika poništiti će se.

Nadomještavanje nestalih spisa

Članak 118.

(1) Ako se prigodom postupka po članku 117. ovog Zakona utvrdi da neki spis nedostaje, predsjednik zakonom određenog suda pozvat će bivšeg javnog bilježnika, zastupnika njegove ostavin odnosno bivšeg vršitelja dužnosti da spis donesu u određenom roku. Ako spis ne bude vraćen u određenom roku, o tome će se obavijestiti sudionici da bi mogli poduzeti potrebne mjere radi očuvanja svojih prava.

(2) Ako se kod kojeg sudionika, kod koje vlasti ili kod drugog javnog bilježnika nalazi otpravak ili ovjereni prijepis nestalog izvornika, javni bilježnik koji je preuzeo službu ranijeg javnog bilježnika ili vršitelj dužnosti mogu zahtijevati da se glede te isprave postupi na način predviđen odredbama stavka 1. ovog članka. Pošto im pribavljena isprava bude stavljena na raspolaganje, ako glede njene valjanosti ne bude nikakvih sumnji, načinit će ovjeren prijepis koji će čuvati umjesto nestalog izvornika, a ispravu će vratiti osobi od koje su je dobili.

(3) Ako se utvrdi da upisnici ili druge knjige nisu uredno vođene, javnobilježnički će ih nasljednj ili vršitelj dužnosti, ukoliko je to moguće, popuniti.

(4) O tome kako su popunjeni spisi i knjige, sastavit će se zapisnik koji će se zajedno s popunjenim spisima i knjigama javnog bilježnika predati sudu na području kojega je bilo sjedište ranijeg javnog bilježnika.

(5) Troškove nadomještanja (popune) spisa i knjiga snosit će javni bilježnik koji je bio dužan predati spise odnosno njegovi nasljednici.

Glava osma

JAVNOBILJEŽNIČKI PRISJEDNICI, VJEŽBENICI, ZAMJENICI I
VRŠITELJI DUŽNOSTI JAVNOG BILJEŽNIKA

Javnobilježnički prisjednici

Članak 122.

(1) Javnobilježnički prisjednici su diplomirani pravnici koji su zaposleni u javnobilježničkom uredu i koji su upisani u imenik javnobilježničkih prisjednika koji vod Komora.

(2) U imenik javnobilježničkih prisjednika može biti upisana osoba koje ispunjava uvjete iz članka 13. stavak 1. točka 1., 2., 3., 4., 6., 7. i 8, ovog Zakona. U odnosu na javnobilježničkog prisjednika na odgovarajući će se način primjenjivati odrebe članka 13. stavak 2. i 3., te odrebe članka 38. i članka 39. ovog Zakona.

(3) Javni bilježnici prijavljuju Ministarstvu i Komori potrebu za otvaranjem mjesta javnobilježničkih prisjednika.

(4) O potrebi otvaranja mjesta javnobilježničkih prisjednika odlučuje Ministarstvo, na temelju pribavljenog mišljenja Komore. Odobrena mjesta javnobilježničkog prisjednika

popunjavaju se na temelju natječaja što ga raspisuje i provodi Komora. prigodom izbora osobito će se voditi računa o uspjehu postignutom na pravnom studiju i dotadašnjem radu.

(5) O izboru i postavljenju javnobilježničkog prisjednika odlučuje Ministarstvo, na temelju prethodno pribavljenog mišljenja Komore i javnog bilježnika. Ako se usprotivi postavljenju određenog javnobilježničkog prisjednika, javni bilježnik u narednih godinu dana ne može tražiti otvaranje mjesta javnobilježničkog prisjednika u svom uredu.

(6) Služba javnobilježničkog prisjednika počinje teći od dan upisa u imenik Komore. javni je bilježnik dužan bez odgađanja priopćiti Komori prestanak i svaki prekid rad prisjednika.

(7) Prisjednik je dužan uredno plaćati članarinu Komori.

Javnobilježnički vježbenici

Članak 123.

(1) Diplomirani pravnici koji su zaposleni u javnobilježničkom uredu smatraju se za javnobilježničke vježbenike ako su upisani u imenik javnobilježničkih vježbenik, koji vodi Komora.

(2) U imenik javnobilježničkih vježbenika može biti upisana samo osoba koja dokaže da ispunjava uvjete iz članka 13. stavak 1. točka 1.,2.,3.,6.7. i 8. ovog Zakona. U odnosu na javnobilježničkog vježbenika na odgovarajući će se način primjenjivati odredba stavka 2. i stavka 3 člank 13 te odredbe članka 38. i članka 39. ovog Zakona.

(3) Javni bilježnici prijavljuju Komori potrebu za otvaranjem mjesta javnobilježničkih vježbenika. odobrena mjesta javnobilježničkih vježbenika popunjavaju se na temelju natječaja što ga raspisuje i provod Komora. prigodom izbora osobito će se voditi računa o uspjehu postignutom na pravnom studiju i dotadašnjem radu.

(4) Vježbenički staž počinje teći od dana upisa vježbenika u imenik. javni je bilježnik dužan bez odgađanja priopćiti Komori prestanak i svaki prekid rada vježbenika.

(5) Prekid vježbe do najviše šest tjedana u jednoj godini ukupno ne odbija se od staža ako su nastali uslijed bolesti, odsustva, uračunavajući u to odmor i obavljanje vojne službe.

(6) Ako vježbenik nakon prestanka rada javnog bilježnika ili nakon njegova premještanja nastavi raditi u njegovoj uredu kod vršitelja dužnosti, to će mu se vrijeme uračunati u vježbenički staž. Vršitelj dužnosti je dužan obavijestiti Komoru da je vježbenik nastavio vježbu kod njega.

Prava i dužnosti javnobilježničkog prisjednika i vježbenika

Članak 126.

(1) Javni bilježnik je dužan omogućiti javnobilježničkom prisjedniku i vježbeniku da rade na svim poslovima iz njegovoj djelokruga,

(2) Ako Komora, na temelju zahtjeva javnog bilježnika, nije drugačije odredila, javnobilježnički prisjednik može obavljati sve poslove koje je po zakonu ovlašten obavljati javni bilježnik.

(3) Javnobilježnički vježbenik može umjesto javnog bilježnika kod kojeg radi:

1) sastavljati nacрте isprava,

2) zamjenjivati javnog bilježnika u onim poslovima u kojima ovaj zastupa stranke po čl. 4. ovog Zakona,

3) podizati proteste,

4) sastavljati inventare,

5) provoditi dobrovoljne dražbe pokretnih stvari s učinkom sudske dražbe.

(4) Protiv Rješenja Komore kojim se uskraćuje odobrenje za obavljanje poslova iz stavka 3. ovog članka nije dopušten pravni lijek.

(5) Javnobilježnički prisjednik potpisuje akte i zapisnike s napomenom da potpisuje za javnog bilježnika kod kojeg radi. Svi poslovi koje obavi javnobilježnički prisjednik imaju isti pravni učinak kao da ih je neposredno obavio sam javni bilježnik. Javni bilježnik odgovara za obavljanje tih poslova.

(6) Na pravni položaj javnobilježničkog prisjednika i vježbenika na odgovarajući se način primjenjuju pravila o sudskim suradnicima i vježbenicima.

Javnobilježnički zamjenici

Članak 128.

(1) Ako je javni bilježnik na odsustvu, bolestan ili je iz drugih razloga spriječen da duže vrijeme (članak 129. stavak 4.) obavlja svoju službu, u poslovima iz njegova djelokruga zamijenit će ga javnobilježnički zamjenik.

(2) Zamjenik javnog bilježnika može biti samo osoba koja ispunjava uvjete iz članka 13. stavak 1. toč. 1 do 4. i točka 6. ovog Zakona.

(3) Zamjenik vodi javnobilježnički ured na način i na trošak javnog bilježnika. pravni odnos zamjenika i javnog bilježnika uređuje se njihovim sporazumom. Ako zamjenika postavi Komora, a zamjenik i javni bilježnik ne mogu postići sporazum o svom odnosu, spor moraju najprije pokušati riješiti posredovanjem Komore (članak 134.).

(4) Zamjenik obavlja sve poslove javnog bilježnika s javnobilježničkim pravnim učinkom, vodi njegove knjige i upisnike, a isprave potpisuje kao zamjenik, i, ako sam nije javni bilježnik, upotrebljava službeni pečat i štambilje zamijenjenog javnog bilježnika. Isprave koje sastavi zamjenik čuvaju se u arhivi zamijenjenog javnog bilježnika.

(5) Zamjenik je dužan suzdržati se od obavljanja službenih radnji u slučajevima u kojima te radnje ne bi smi obavljati ni javni bilježnik kojega zamijenjuje.

Odobrenje i postavljanje zamjenika

Članak 129.

(1) Da bi zamjenik obavljao svoju službu, potrebno je prethodno odobrenje Ministarstva. Stoga je javni bilježnik dužan u svakom slučaju pismeno prijaviti Ministarstvu ime zamjenika i po mogućnosti vrijeme trajanja zamjene.

(2) Javni bilježnik može unaprijed prijaviti Ministarstvu ime svog prisjednika ili druge osobe koja je sposobna da ga zamijenjuje (članak 128. stavak 2.), koji bi ga trebao zamijenjivati u slučaju spriječenosti da obavlja službu tijekom kalendarske godine (stalni zastupnik). I u tom slučaju javni bilježnik je dužan prijaviti Ministarstvu nastanak i prestanak potrebe zamijenjivanja. I za takvog zamjenika potrebno je prethodno odobrenje Ministarstva.

(3) Ako Ministarstvo ne odobri predloženog zamjenika, pozvat će javnog bilježnika da predloži drugu osobu za svog zamjenika. Ako javni bilježnik neće ili ne može predložiti zamjenika, postaviti će ga Ministarstvo, pošto o tome zatraži mišljenje Komore. Ministarstvo neće imenovati zamjenika, ako se može osnovano pretpostaviti da spriječenost javnog bilježnika neće trajati duže od petnaest dana.

(4) Ovlasti zastupnika počinju preuzimanjem službe i prestaju, ako ne budu prije toga opozvane, predajom službe javnom bilježniku.

(5) Službene radnje zamjenika nisu bez učinka samo zbog toga što nisu bile ispunjene pretpostavke za njegovo postavljanje ili zato što su kasnije otpale.

(6) O zahtjevu za postavljanje zamjenika javni će bilježnik obavijestiti Komoru. Ministarstvo će Komoru obavijestiti i o svojoj odluci i zahtjevu za postavljanje zamjenika.

Vršitelj dužnosti javnog bilježnika

Članak 130.

(1) Ako javni bilježnik umre, bude premješten, udaljen iz službe, lišen zvanja ili ako se odrekne službe, Ministarstvo će po službenoj dužnosti, pošto zatraži o tome mišljenje Komore, odrediti vršitelja dužnosti između susjednih javnih bilježnika, ili javnobilježničkih prisjednika (članak 128. stavak 2.).

(2) Vršitelj dužnosti javnog bilježnika dužan je, ako nije javni bilježnik, prije nego otpočne svoj rad postupiti po odredbama članka 17. i 18. ovog Zakona.

(3) Vršitelj dužnosti preuzet će spise i knjige javnog bilježnika te isprave i predmete od vrijednosti koji su ovome povjereni. On nastavlja i vodi javnobilježničke poslove za njegov račun i pripada mu pravo na nagradu za obavljeni posao.

(4) Stranka ima pravo prigodom obračuna s vršiteljem dužnosti uračunati predujam koji je platila javnom bilježniku prije nego što je vođenje poslova preuzeto.

Zajednička pravila za vršitelje dužnosti i zamjenike javnog bilježnika

Članak 131.

(1) Postavljenim vršiteljima dužnosti i zamjenicima javnog bilježnika Ministarstvo izdaje uvjerenje o njihovoj službi i o tome je dužno obavijestiti zakonom određeni sud na području kojega se nalazi sjedište javnobilježničkog ureda.

(2) Ako vršitelj dužnosti ili zamjenik nije položio prisegu, položiti će je pred predsjednikom zakonom određenog suda. Predsjednik suda odredit će i dan početka službe i poslat će zakonom određenom sudu i Komori primjerke potpisa i, ako su u povodu toga odobreni novi pečati, i otiske tih pečata.

(3) Ako je javni bilježnik određen za zamjenika ili vršitelja dužnosti, on se radi nove službe ne mora posebno dopuski osigurati od odgovornosti.

(4) Vršitelj dužnosti i zamjenik imaju sva prava i dužnosti javnog bilježnika i na njih se na odgovarajući način primjenjuju odredbe ovog Zakona o građanskopravnoj i disciplinskoj odgovornosti javnog bilježnika. Za štetu koju zamjenik počini trećima povredom službene dužnosti solidarno odgovara zamijenjeni javni bilježnik a za štetu koju počini vršitelj dužnosti solidarno odgovara Komora. Odnos između javnog bilježnika i zastupnika odnosno vršitelja dužnosti i komore prosuđivat će se po općim pravilima o regresnoj odgovornosti državnih službenika.

(5) Pri sastavljanju javnobilježničkih isprava i izdavanju otpravaka, prijepisa i izvoda vršitelj dužnosti i zamjenik moraju potpisati svoje prezima i ime i naznačiti svoje svojstvo vršitelja dužnosti odnosno zamjenika te odluku kojom su postavljeni. Zamjenik mora uz to navesti i javnog bilježnika kojeg zamijenjuje.

(6) Dok traje zamjena, zamijenjeni javni bilježnik ne smije obavljati javnobilježničke poslove.

(7) Kada zamjenik odnosno vršitelj dužnosti preuzme dužnost to će se zabilježiti u djelovodniku isprava. Isto tako u tom će se djelovodniku zabilježiti i ponovno preuzimanje dužnosti od strane javnog bilježnika.

Glava deveta

JAVNOBILJEŽNIČKA KOMORA I NJENA TIJELA Javnobilježnička komora

Članak 132.

(1) Komoru sačinjavaju svi javni bilježnici koji su upisani u njene upisnike,

(2) Komora čuva ugled, čast i prava javnobilježničkog staleža i skrbi da javni bilježnici savjesno i u skladu sa zakonom obavljaju svoje dužnosti.

(3) Tijela Komore su Skupština, Upravni odbor i predsjednik. Komora ima svoju stručnu službu.

(4) Ako nije drugačije određeno ovim Zakonom, ustrojstvo, nadležnost, sastav, način izbora, prava i dužnosti tijela Komore uređuju se Statutom i drugim općim aktima Komore.

Skupština Komore

Članak 133.

(1) Skupština Komore.

1) donosi Statut i druge opće akte Komore,

2) bira članove Upravnog odbora, predsjednika Komore i članove ostalih organa Komore, ako ovim Zakonom ili Statutom Komore nije drugačije predviđeno;

3) ispituje i odobrava proračun prihoda i rashoda Komore, utvrđuje visinu člčanarine i način njena plaćanja, ispituje i odobrava račune Upravnog odbora,

4) odlučuje o visini upisnine, u suglasnosti s Ministarstvom,

5) odlučuje o upotrebi novčanih kazni predviđenih ovim Zakonom,

6) da odlučuje o drugim pitanjima predviđenim ovim Zkonom i Statutom Komore.

(2) Skupština Komore ovlaštena je odlučiti o bilo kojem pitanju iz nadležnosti Komore.

(3) Skupština Komore sastaje se redovito jednom godišnje i to u povodu odlučivanja o proračunu Komore za narednu godinu.

(4) Izvanrednu sjednicu Skupštine Komore saziva predsjednik na temelju odluke Upravnog odbora ili na pismeni zahtjev najmanje trideset članova Komore. Ako predsjednik ne sazove sjednicu u roku od mjesec dana od dana donošenja odluke Upravnog odbora odnosno podnošenja zahtjeva članova Komore, sjednicu će sazvati član Upravnog odbora kojega za to odredi to tijelo, odnosno članovi Komore koji su podnijeli zahtjev.

(5) Javni su bilježnici dužni dolaziti na sjednice Skupštine i obavljati dužnosti na koje su izabrani.

(6) Za valjanost odluka Skupštine potrebna je nazočnost najmanje jedne petine članova Komore.

(7) Skupština svoje odluke donosi većinom nazočnih članova. Ako se glasovi podijele na dva jednaka dijela, smatrat će se da je donesena odluka za koju je glasovao predsjednik Komore.

(8) Članove Upravnog odbora i predsjednika Komore Skupština bira na vrijeme od tri godine.

Ovlasti komore

Članak 141.

(1) Nadzor nad radom i ponašanjem javnih bilježnika, vršitelja dužnosti te javnobilježničkih zamjenika, prisjednika i vježbenika obavljaju i Upravni odbor i predsjednik Komore.

(2) Tijela iz stavka 1. ovog članka ovlaštena su davati upute i stavljati primjedbe na rad osoba iz te odredbe.

(3) Upravni odbor Komore će najmanje jednom u tri godine obaviti pregled ureda pojedinih javnih bilježnika radi provjere njihova poslovanja. Pregled obuhvaća cjelokupnu djelatnost javnog bilježnika. Radi obavljanja pregleda Upravni odbor će odrediti jednog ili više članova.

(4) Ako se utvrde nepravilnosti u radu javnog bilježnika, protiv njega će se poduzeti mjere utvrđene ovim Zakonom i statutom Komore.

(5) Pri provedbi svojih nadzornih ovlasti Komora nije ovlaštena upuštati se u ispitivanje sadržajne pravilnosti obavljanja javnobilježničkih poslova.

Glava jedanaesta

ODSUSTVO I SPRIJEČENOST ZA RAD JAVNIH BILJEŽNIKA

Odsustvo javnog bilježnika

Članak 143.

(1) Javni bilježnik koji se namjerava, zbog službenog ili staleškog posla, udaljiti iz mjesta svoja sjedišta za vrijeme duže od osam dana mora za to dobiti odobrenje Komore.

(2) Ako javni bilježnik namjerava iz drugih razloga napustiti mjesto svog sjedišta duže od tri dana, za to mora dobiti odobrenje Komore ako odsustvo neće trajati duže od dva mjeseca tijekom kalendarske godine, odnosno Ministarstva ako će ono trajati duže od dva mjeseca.

(3) Javnog bilježnika koji je povrijedio odredbe ovog članka pozvat će predsjednik Komore da se vrati u svoje sjedište, a ako se javni bilježnik nalogu ne pokori, protiv njega će se pokrenuti disciplinski postupak.

(4) Ako boravište javnog bilježnika nije poznato, poziv će mu se uputiti preko "Narodnih novina" na njegov trošak.

(5) Ako na službenom području javnog bilježnika nema drugog javnog bilježnika, javni bilježnik je dužan obavijestiti predsjednika zakonom određenog suda o svakom odsustvu i spriječenosti u radu u trajanju dužem od jednog poslovnog dana.

(6) O svakom odobrenom odsustvu i o spriječenosti zbog bolesti obavljat će se Komora te predsjednici zakonom određenog suda na području kojih je sjedište javnog bilježnika.

(7) Odredbe ovog članka primjenjuju se i na vršitelje dužnosti i zamjenike javnih bilježnika.

Glava dvanaesta

DISCIPLINSKA ODGOVORNOST JAVNIH BILJEŽNIKA

Disciplinska djela i kazne

Članak 145.

(1) Ako javni bilježnik svojim ponašanjem u zvanju ili privatnom životu vrijeđa čast i ugled svog staleža ili dovede u pitanje povjerenje u javnobilježničku službu, ako povrijedi službenu dužnost, osobito ako nepropisno obavlja službene radnje ili ako ih svojom krivnjom odugovlači, kaznit će se zbog neurednosti ili disciplinskog prijestupa.

(2) Neurednost je svaka lakša povreda službene dužnosti koja nije disciplinski prijestup.

(3) Javni bilježnik čini disciplinski prijestup:

1) ako je postigao svoje postavljenje svjesno prikrivajući postojanje zakonskih zapreka za to,

2) ako povredi dužnost utvrđenu ovim Zakonom i time ozbiljno ugrozi povjerenje u svoju nepreistranost i u isprave koje sastavlja, osobito ako preuzme službenu radnju u stvari u kojoj je po zakonu isključen, ili ako povredi dužnost čuvanja tajne;

3) ako se ne pridržava zakonskih odredbi od kojih ovisi valjanost javnobilježničke isprave;

4) ako potvrdi da se dogodila činjenica koja se nije dogodila u njegovoj nazočnosti;

5) ako protivno javnobilježničkoj tarifi zaračunava i traži veću nagradu, ili ako kao sudski povjerenik vrši pritisak na stranke da ga postave za svog zastupnika;

6) ako uz obećanje da će sniziti nagradu, preko posrednika ili na drugi način traži stranke;

7) ako zastupa stranku ili sastavlja isprave u slučajevima u kojima mu je to zakonom zabranjeno

8) ako grubo povrijedi dužno poštivanje prema sudovima i nadzornim tijelima;

9) ako se ne pokorava pravomoćnim odlukama sudova i nadzornih tijela;

10) ako neuredno vodi knjige, osobito ako ostavlja prazne rubrike, ili nemarno upravlja svojim uredom;

11) ako pomaže nadripisare potpisivanjem njihovih podnesaka, davanjem savjeta i mišljenja ili prikrivanjem njihove djelatnosti;

12) ako sastavlja, protivno zakonu, javnobilježničke isprave na jeziku koji nije službeni;

13) ako na javnoj dražbi, ili tijekom kojeg drugog postupka koji vodi kao javni bilježnik, ili kao povjerenik suda, ili kao zastupnik stranke, kupi za sebe ili za svoje srodnike stvar koja se prodaje ili kupi tražbine, nasljedna ili druga prava;

14) ako obavlja za plaću državnu ili koju drugu javnu ili privatnu službu, ako se bavi trgovinom ili posredničkim poslovima, ili zanimanjem koje nije u skladu s ugledom, čašću ili nezavisnošću javnog bilježnika, ako sklapa poslove pod svojim imenom za druge ili pod tuđim imenom za sebe ili ako je sudionik u poslovima u kojima poduzima službene radnje kao javni bilježnik ili sudski povjerenik, ako novac koji mu je povjeren na čuvanje, uloži na svoje ime protivno odredbama ovog Zakona, ako preuzme obvezu jamstva ili odgovornosti u poslovima koji se sklapaju uz njegovo sudjelovanje u svojstvu javnog bilježnika;

15) ako prigodom prijema javnobilježničkih prisjednika ili vježbenika povredi pravila o izboru javnobilježničkih prisjednika i vježbenika;

16) ako za vrijeme za koje mu je privremeno oduzeto pravo na obavljanje službe obavlja javnobilježničke poslove ili na drugi način izigrava tu kaznu;

(4) Statutom Komore mogu se utvrditi i drugi disciplinski prijestupi.

(5) Odredbe ovog Zakona o disciplinskoj odgovornosti javnog bilježnika i o disciplinskom postupku protiv javnih bilježnika na odgovarajući se način primjenjuju i na vršitelje dužnosti te javnobilježničke zamjenike, prisjednika i vježbenika.

Kazne zbog neurednosti

Članak 146.

(1) Kazne zbog neurednosti su:

1) pismena opomena,

2) novčana kazna do visine jedne osnovne mjesečne plaće suca prvostupanjskog suda, plaćanje koje se može odrediti u najviše pet jednakih mjesečnih obroka;

(2) Prisjedniku i vježbeniku se zbog neurednosti može izreći novčana kazna do visine jedne osnovne mjesečne plaće sudskog suradnika odnosno vježbenika na prvostupanjskom sudu plaćanje koje se može odrediti u najviše pet jednakih mjesečnih obroka.

Kazne za disciplinske prijestupe

Članak 147.

(1) Kazne za disciplinske prijestupe javnih bilježnika jesu:

1) pismeni ukor;

2) novčana kazna do visine tri osnovne mjesečne plaće suca prvostupanjskog suda, plaćanje koje se može odrediti u najviše šest jednakih mjesečnih obroka,

3) privremeno oduzimanje prava za obavljanje službe u trajanju do godinu dana,

4) oduzimanje prava na obavljanje službe.

(2) Kazna iz stavka 1. točka 3. ovog članka ima za posljedicu i zabranu obavljanja poslova iz članka 4. ovog Zakona.

(3) Kazna oduzimanja prava na obavljanje službe izreći će se osobiti:

1) ako je javni bilježnik postigao svoje postavljene svjesno prikrivajući postojanje zakonskih zapreka za to;

2) ako za vrijeme az koje mu je privremeno oduzeto pravo na obavljanje službe obavlja javnobilježničke poslove ili na drugi način izigrava tu kaznu.

(4) Ako je počinjenim disciplinskim prijestupom javni bilježnik stekao kakvu nedopuštenu imovinsku korist, novčana kazna se može izreći do dvostrukog iznosa visine te koristi, neovisno o ograničenju iz stavka 1. toč. 2. ovog članka.

(5) Kazne zbog disciplinskog prijestupa javnobilježničkih prisjednika i vježbenika jesu:

1) pismeni ukor;

2) novčana kazna do tri osnovne mjesečne plaće sudačkog suradnika odnosno vježbenika, plaćanje koje se može odrediti u najviše šest jednakim mjesečnih obroka; ako su javnobilježnički prisjednik ili vježbenik postavljeni za javnobilježničkog zamjenika ili vršitelja dužnosti, novčana im se kazna može izreći kao javnom bilježniku,

3) produljenje vremena vježbeničke vježbe, ali najdulje za godinu dana,

4) privremeno oduzimanje prava da obavlja poslove vršitelja dužnosti ili javnobilježničkog zamjenika, najduže u trajanju od godinu dana,

5) oduzimanje prava na obavljanje službe javnobilježničkog prisjednika ili vježbenika.

Brisanje iz imenika

Članak 148.

Javni bilježnik, vršitelj dužnosti te javnobilježnički zamjenik, prisjednik i vježbenik kome je izrečena disciplinska kazna oduzimanja službe brisat će se iz odgovarajućeg imenika Komore. Oni ne mogu biti ponovno postavljeni u isto zvanje prije isteka roka od deset godina od dana brisanja.

Zastara gonjenja

Članak 149.

(1) Zastarni rok za disciplinske neurednosti je dvije godine, a za disciplinske prijestupe pet godina.

(2) Zastarjelost počinje teći od dana kad je disciplinsko djelo počinjeno.

(3) Zastara se prekida podnošenjem disciplinske prijave nadležnom tijelu te svim onim činjenicama kojima se po Krivičnom zakonu prekida zastara.

Disciplinska tijela

Članak 150.

(1) Disciplinski postupak zbog neurednosti podnosi i odluku donosi Upravni odbor Komore. Postupak pred Upravnim odborom pobliže se uređuje Statutom Komore. O žalbi protiv odluke Upravnog odbora odlučuje javnobilježničko vijeće zakonom određenog suda na području kojega je sjedište javnog bilježnika. Žalba se podnosi preko Komore.

(2) Istražni disciplinski postupak zbog disciplinskih prijestupa provodi disciplinski istražitelj, a o disciplinskom prijestupu raspravlja i odluku donosi javnobilježničko disciplinsko vijeće zakonom određenog suda ovlaštenog na osnivanje disciplinskih vijeća, na području kojega se nalazi sjedište javnog bilježnika. U povodu žalbe protiv odluka prvostupanjskog disciplinskog vijeća odlučuje javnobilježničko disciplinsko vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

(3) U Republici Hrvatskoj javnobilježnička disciplinska vijeća osnovat će se u zakonom određenom sudu u osijeku, za područje sudova u osijeku i Požegi, u zakonom određenom sudu u Rijeci za područje sudova u Gospiću, Puli i Rijeci, u zakonom određenom sudu u Splitu za područje sudova u Dubrovniku, Splitu, Šibeniku i Zadru, u zakonom određenom sudu u Zagrebu, za područje sudova u Bjelovaru, Karlovcu, Sisku, Varaždinu i Zagrebu.

Disciplinski postupak zbog disciplinskog prijestupa

Članak 153.

(1) Prijedlog za pokretanje disciplinskog postupka ovlašteni su podneti Komora, zakonom određeni državni odvjetnik i oštećenik.

(2) Državna tijela i tijela pravne osoba s javnim ovlastima dužni su zakonom određenom državnom odvjetništvu podnijeti prijavu kad god posumnjaju da je počinjen disciplinski prijestup.

(3) U pokrenutom disciplinskom postupku zakonom određeni državni odvjetnik ima prava i obveze disciplinskog tužitelja po odredbama krivičnog postupka..

(4) Ako ovim Zakonom nije što drugo određeno, u disciplinskom postupku na odgovarajući se način primjenjuju odredbe skraćenog krivičnog postupka, osim pravila o dovođenju, obećanju okrivljenika da neće napustiti boravište, jamstvu, pritvoru, pretrazi stana i osoba, privremenom oduzimanju predmeta, postupanju sa sumnjivim stvarima i imovinskoopravnom zahtjevu.

Izvršenje disciplinskih odluka

Članak 155.

(1) Pravomoćne odluke donesene u disciplinskom postupku izvršava Komora.

(2) Pravomoćne disciplinske odluke o izrečenoj novčanoj kazni i o troškovima postupka imaju snagu izvršnih isprava, prisilno izvršenje kojih ima pravo tražiti Komora. Sredstva postignuta prisilnim izvršenjem ulaze u proračun Komore i mogu se koristiti samo u obrazovne svrhe u okviru Komore.

(3) Ako je pravomoćnom disciplinskom odlukom izrečena kazna oduzimanja prava na obavljanje službe odnosno zvanja, osoba kojoj je ta kazna izrečena brisat će se iz odgovarajućeg imenika Komore. Pravomoćna disciplinska odluka kojom je izrečena koja druga kazna te nepravomoćna odluka o privremenom udaljenju iz službe upisat će se u imenik javnih bilježnika, vršitelja dužnosti odnosno javnobilježničkih zamjenika, prisjednika ili vježbenika. Kazna pismenog ukora brisat će se iz imenika po proteku roka od godinu dana, novčana kazna po proteku roka od tri godine, a ostale kazne po proteku roka od pet godina.

(4) Ako je pravomoćnom disciplinskom odlukom izrečena kazna privremenog oduzimanja prava na obavljanje službe ili oduzimanje prava na obavljanje službe, Komora će o tome obavijestiti Ministarstvo te zakonom određeni sud na području kojega je sjedište ureda javnog bilježnika, vršitelja dužnosti odnosno javnobilježničkog zamjenika, prisjednika ili vježbenika. O tim kaznama objavit će se i oglas u "Narodnim novinama". Tako će se postupiti i u slučaju privremenog udaljenje iz službe.

Drugi poslovi koji se mogu povjeriti javnom bilježniku

Članak 157.

(1) Sud ili koja druga vlast mogu javnom bilježniku povjeriti i ove poslove:

1) popis i pečaćenje ostavinske imovine i stečajne mase;

2) procjene i javne prodaje (dražbe) pokretnih stvari i nekretnina u izvanparničnom postupku, osobito dobrovoljnih prodaja;

3) provedbu rasprave o razdiobi prodajne cijene u izvršnom postupku;

4) sastavljanje i provedbu računa koje su položili skrbnici ili upravitelji većih imovina;

5) sve poslove koji im se po posebnim propisima mogu povjeriti.

(2) Povjereni se posao iz opravdanih razloga može javnom bilježniku iz opravdanih razloga oduzeti u svako doba.

(3) Javni bilježnik odgovara za štetu koju kao povjerenik koje vlasti počini strankama.

Plaćanje nagrade i predujam

Članak 164.

Javni bilježnik je ovlašten tražiti da mu se nagrada plati odmah po obavljenom poslu, a može tražiti i primjeren predujam.

Javnobilježnički ispiti

Članak 170.

(1) Javnobilježnički ispit ovlaštene su polagati osobe koje imaju položen pravosudni ispit i koje su nakon polaganja tog ispita radile dvije godine na pravnim poslovima u pravosuđu i odvjetništvu odnosno tri godine na drugim pravnim poslovima.

(2) Javnobilježničkim ispitom provjerava se poznavanje pravnih propisa koji uređuju javnobilježničku službu, ovjera i legalizacija isprava u odnosima s međunarodnim elementom, trgovačka društva, zemljišnoknjižni postupak, upis u sudski registar, nasljedno, obiteljsko i stvarno pravo izvanparnični i izvršni postupak. Prigodom određivanja sadržaja javnobilježničkog ispita vodit će se računa o sadržaju pravosudnog ispita, kako bi se izbjeglo ponovno polaganje pravne građe koja je bila obuhvaćena pravosudnim ispitom. Javnobilježnički ispit sastoji se od pismenog i usmenog dijela. Sadržaj javnobilježničkog ispita pobliže će se urediti pravilnikom Ministarstva.

(3) Na organizaciju i način izvođenja javnobilježničkog ispita na odgovarajući će se način primijeniti odredbe o pravosudnom ispitima.

(4) Ministarstvo je dužno organizirati prve javnobilježničke ispite u roku od šest mjeseci po stupanju na snagu ovog Zakona.

(5) Prethodno polaganje tečaja iz članka 171. ovog zakona nije uvjet za pristupanje javnobilježničkom ispitima.